ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЖОВТЕНЬ

1951

ЧИСЛО 10.

Принцеса Єлисавета

ЖІНОЧИЙ СВІТ

Рік II. Жовтень, 1951. Ч. 10.

Видає Організація Українок Канади ім. Ольги Басарабової.
Редаґує редакційна колеґія.
Всю кореспонденцію й передплати висилати на адресу:
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.
ЦІНА ОДНОГО ЧИСЛА — $0.25
ПЕРЕДПЛАТА НА РІК у Канаді та ЗДА — $ 2.50.
В інших країнах ам. $3.00
Редакційна колеґія застерігає собі право скорочувати рукописи. Рукописів не звертаємо.

Друком "Нового Шляху",
184 Александер Ав., Вінніпеґ, Ман.

WOMAN'S WORLD

Vol. II. October, 1951. No. 10.

Published by the Ukrainian Women's Organization of Canada
Box 3093, Winnipeg, Man.
Edited by Editorial Committee
Correspondence and subscriptions should be addressed to
"WOMAN'S WORLD"
Box 3093 Winnipeg, Man.
SINGLE COPY 25c.
SUBSCRIPTION PRICE yearly
In Canada and United States — $2.50
In other countries — $3.00

Printed by the New Pathway,
184 Alexander Ave., Winnipeg, Man.

ЗМІСТ:

УВАГА, ПРЕДСТАВНИЦТВА "ЖІНОЧОГО СВІТУ" ЗАКОРДОНОМ:

ПЕРЕДПЛАТИ ПРОСИМО ВИСИЛАТИ НА ТАКІ АДРЕСИ:

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: — FEDERATION of UKRAINIANS in GREAT BRITAIN, 123 High St., Notting Hill Gate, London, W.11.

Передплата на рік 1 ф. стерл.; ціна 1 прим. 2 шіл.

В АРҐЕНТИНІ, УРАҐВАЇ ТА ПАРАҐВАЇ: — Isidoro KRAWEC, ("POROHY"), Casilla de Correo 3184, Buenos Aires, Argentina.

Передплата на рік 24 пези; ціна 1. прим. 2.50 пез.

Б БРАЗИЛІЇ: — Stepan PLAHTYN, Pr. Gen. Ozorio 568, Curityba, Parana, Brazil.

Передплата на рік 60 крузейрів, ціна 1 прим. 5 крузейрів.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

РІК II. ЖОВТЕНЬ, 1951. Ч. 10 (22).

У місяць книжки й преси

За традицією жовтень — це місяць книжки й преси. На цю тему рік-річно пишуться статті по газетах і журналах, виголошуються доповіді, влаштовуються виставки тощо. І не даром — бо книжка — це джерело знання, а знання — це сила, якої нам, нації що змагається за волю, конечно потрібно.

Загляньмо в нашу історію: червоною ниткою тягнеться крізь її осмалені пожарами лихоліть і боїв з наїздниками — туга за знанням, змагання нашого народу до освіти, до мудрости, до істини. Ще Великий Князь наш, Ярослав Мудрий, побудувавши Святу Софію Київську, збирає книжників і вчених ченців, велить їм списувати книги, й заставляє синів своїх воєвод, бояр і дружинників слати дітей своїх на науку до школи при новоздвигненому Соборі. Княжа Русь-Україна швидко стає не лише політичним і релігійним центром усієї Східньої Европи, але й центром культурним, з якого променює на Схід на Північ і на Захід світло знання й науки. Величезна перекладна література, оригінальні твори княжої доби — літописи, житія, поучення, патерики, збірники, а врешті монументальне "Слово і полку Ігоревім" — лише частина, збережена від татарської руїни, монументальної духової культури Великокняжого Києва.

В далекому Реймсі, у славній на весь світ ґотичній катедрі, що в ній коронувалися королі Франції, — зберігається старовинне, оправлене золотом і самоцвітами євангеліє, на яке присягали цілі покоління наймогутніших володарів Зах. Европи. Писане воно старо-українською мовою, й привезене у Францію в XI ст. дочкою Великого Князя Ярослава Мудрого, Анною, королевою Франції. Чи не є воно промовистим символом духової величі давньої України?

А ось, з руїн і згарищ татарщини піднімається незнищений і вічнотворчий ґеній нашого народу, щоб під захистом козацької шаблі підняти до висот українську культуру й науку. Острог, Львів і Київ — вогнища східно- і південно-слов'янської культури й науки, зроджують нові книги, десятки й сотні видатних письменників, учених, педаґоґів, подвижників церкви і будівничих держави. Києво-Могилянська Академія і Києво-Печерська Лавра дають духову снагу народженій в полум'ях Хмельниччини козацькій державі.

Не дивно, що причаровує вона в XVII ст. Царгородського Патріярха Паісія, що переїзджаючи Україною, стверджує розквіт народньої освіти, та хвалить письменність і любов до книги серед знатного і простого люду українського.

Руїна гетьманської держави, московсько-польська неволя вкривають Україну духовим буряном. У Москву, Петербург і Варшаву прямують кращі талани нашого народу. Замовкає українське слово, завмирає освіта й наука. Та не на довго. Бо із глибин народньої душі, з поміж закріпачених чужими і своїми, забутих винародовленою колишньою елітою, мужиків відроджується притоптаний національний ґеній, щоб гнівним Шевченковим словом струсити сумлінням народу та розпалити вогонь нового національного відродження. "Слово, моя ти єдиная зброє". . . пише квола тілом та незламна духом поетеса, ". . . може в руках невідомих братів станеш ти кращим мечем на катів!" Затривожена силою українського слова, Москва 1863 р. забороняє друкувати книжки на українській мові, але ні окупантські укази, ні переслідування й тюрма не вспілі спинити відродження народу, що в радісний 1918 рік у історичних словах Універсалу знаходить своє

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНОК КАНАДИ
ВІТАЄ
НА КАНАДІЙСЬКІЙ ЗЕМЛІ
БРИТІЙСЬКУ ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИЦЮ
ЇЇ КОРОЛІВСЬКУ ВЕЛИЧНІСТЬ КНЯЖНУ ЄЛИСАВЕТУ
ТА ЇЇ ЧОЛОВІКА, Й. К. В. КНЯЗЯ ЕДИНБУРҐА ПИЛИПА

державне здійснення. Чи не був тоді, цей пожовклий і обшарпаний від частого читання "Кобзар", що його як святість несли у своїх наплечниках вояки Української Революції, що його як Євангеліє побожно читала уся збуджена нація — символом нової України?

У нашу "жорстоку як вовчиця" добу учімося шанувати й цінити українську книгу, українське вільне слово, що загнане у нові катакомби новою червоною татарщиною. Бережімо його, живе і друковане українське слово, переданий нам предками дорогоцінний твір українського духа, плекаймо його в наших родинах, передаваймо нашим дітям.

Хай українська книга, українська преса, українське друковане слово займе почесне місце в наших домах і хай буде нашим родинам, не даною нами милостинею, не зовнішньою декорацією, не люксусом на свята й дозвілля, — а невідлучною частиною нашого життя, духовою поживою наших буднів, живим джерелом мудрости нашої і наших дітей. А вони, українська книга й газета, не дозволять нам забути про давню нашу славу, і постійно пригадуватимуть нам про наш найбільший і найпочесніший обов'язок — піднести наш народ і нашу батьківщину з руїн до нового і світлого, вільного життя.

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

ВИШИВКА

За горою дуби червоніють,
Золотавіють осінню клени,
Срібне вістря розписує мрії,
По розкинутій білій пелені.

Срібне небо на бризги розбилось
Об рвучкі черемошеві води;
Що гуцулчине серце любило,
Зачарована голка виводить.

Розійшлися верхом всезелені
Предковічні шумливі смереки;
Вишивала на білій пелені,
Що осталося в мріях далеко.

МАКСІМ БАГДАНОВІЧ *)

МАТЕР'ЯМ

Тим вінки гучної слави,
Що за край свій у бою
Жереб витягли кривавий
І зустріли смерть свою.

Та жінок славніша доля:
В серці маючи любов,
За диття зазнати болю,
За диття пролити кров.

Слава тим, хто силу має
В бій іти без вороття,
Хто у муках умирає,
Щоб другому дать життя!

Переклад Я. Славутича

*) М. Багдановіч (1891 - 1917), білоруський поет.

ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА

Три покоління — три етапи

Якщо глянемо на працю українського організованого жіноцтва, то бачимо, що від початку до сьогодні обіймає вона вже три покоління. Водночас працю тих поколінь можна поділити на три етапи, періоди діяльности, з яких кожний мав своє головне завдання до сповнення.

Перше покоління поклало собі за мету вивести з того тісного, обмеженого круга життя, поза який воно довгі літа не виходило. Воно мало завдання зацікавити українське жіноцтво тим, що кругом його діється, включити у змагання жіноцтва широкого світу: здобути права до широкої освіти, до самостійної праці, та добути повну громадську рівноправність, якої жіноцтво навіть найбільш культурних народів до того часу було позбавлене. І в тому заслуга перших наших піонерок, а в першу чергу Наталії Кобринської, що в тому світовому змаганню жіноцтва за його рівноправність — українки не остались поза всіми, а навпаки **показували ще й іншим дорогу.** Нагадаймо тільки, що українки одні з перших вносили петиції до австрійського уряду за допущенням жінок до високих шкіл, та відкриттям перших жіночих гімназій, а в українських справах перші виступили з проєктом творення дитячих садків, для охорони українських діток перед денаціоналізацією. Нагадаймо, що одною з перших жінок в Австрії (до якої тоді була прилучена Західня Україна), яка здобула лікарський диплом, була українка — Софія Окуневська, що кінчила студії в Швайцарії, подібно, як перша канадійка, пані Емилі Говард Стов, мусіла кінчити медицину в Америці.

Дальшим етапом праці наших піонерок було заснування у 1883 р. першої жіночої організації "Товариства Руських Жінок" у Станиславові. До десяти літ повстав цілий ряд українських жіночих організацій по всіх більших містах. З поширенням жіночих товариств, поширюється теж круг і поле діяльности. Від боротьби за свої найближчі інтереси, за освіту, за незалежну працю та визволення жіноцтва, переходимо до боротьби за організацію, освіту, рівноправність й визволення народу. Мережа українських жіночих організацій поширюється на села, йде праця на всіх ділянках, росте національна свідомість широких мас. І коли по першій світовій війні, український нарід повстав до боротьби за свою незалежність, українське жіноцтво усіх шарів бере в тому участь й дає свою корисну й жертвенну працю на всіх ділянках. Коли ж боротьба за волю України увінчалася успіхом й повстала незалежна українська держава, тоді одним з перших законів, що їх видав український уряд, було признання повних політичних й громадських прав не тільки українському але й всьому іншому жіноцтву, яке жило в межах української держави.

Так світло завершився перший період організованої праці українського жіноцтва.

Та хоч українська держава під напором ворогів не змогла вдержатися на довшу мету, то одначе ланцюг довголітньої неволі через створення самостійної держави, був розірваний. Нарід на ново не давав скуватися. На східніх українських землях боротьба з большевиками, що розпочалася з першого часу їх окупації, не вгаває й досі та коштує український нарід мільйони жертв вбитих, замучених на Сибірі, заморених голодом. На західніх землях пішла боротьба з польським окупантом. Українською молодю заповнялися тюрми, концентраційні табори, в тих часах гине мученичою смертю Ольга Басараб...

Та мимо цього, мимо так нечувано важких обставин, українське жіноцтво не закладає й не ломить рук, а мимо всіх перешкод продовжує свою працю у філіях й кружках Союзу Українок, розвиває її щораз ширше. Мережа жіночих організацій працює над поширенням й поглибленням національної свідомости, мимо найбільших перешкод над розбудовою Рідних Шкіл й дитячих садків, над розбудовою незалежного господарського життя, яке чужа влада сильно притискає, ограничує. А в першу чергу наші жінки підтримують, підсилюють змагання до відбудови самостійного державного життя. Такого розвитку жертвенної всесторонної праці, до якої дійшло українське жіноцтво в другому періоді своєї організованої праці, мабуть нема приміру у других націй...

Та враз, наче лезо меча, протинає те все — друга світова війна. З нею воскресають надії на відбудову нашого самостійного життя. Але замість волі, вона приносить не тільки нам, але цілому культурному світові нечувану катастрофу. Гинуть мільйони людей, валяться, перемінюються в руїну цілі міста, нищиться й руйнується культурна праця поколінь.

Мимо найбільших кривавих жертв, наш нарід в часі другої світової війни не добився волі, а навпаки — всі наші землі діталися під жорстоку большевицьку владу. Значна частина, сотні тисяч українців викинула воєнна буря як рибу з води на чужі береги, на довголітнє скитання і вигнання.

Та сила духа українського народу неспожита. Ледви втихають воєнні алярми, серед вигнанців з рідного краю чи то на скитальщині чи на нових землях, де тільки ступить українська нога, твориться нове життя, повстають теж нові жіночі організації, в яких жіноцтво усіх українських земель, усіх товариських середовищ й усіх релігійних визнань об'єднується для спільної підтримки і праці...

Але в міжчасі нові хмари збираються над світом. Встає марево нової світової війни. Гроза большевицької неволі, що грозить світові, змушує його об'єднатися до спільної оборони. Віруючий в Бога світ або мусить звільнитися від загрози, мусить відчинити тюрму, в якій мучиться не тільки Україна, але й цілий ряд уярмлених Москвою народів, або сам у неволю попасти. Україна у тому змаганні відограє велику ролю. Звільнення України з-під

З ВИСТАВИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВІННІПЕҐУ

Мирон Левицький:
Гуцульська Мадонна (Олія).

большевицької влади, найбільше може причинитися до зломання большевицької сили. Вільна Україна, найбільше заважить на установленні тривкого світового миру. Що ж робимо у тому переломовому часі, в якому знаходиться Україна й увесь культурний світ, але зокрема що робимо ми, жінки, у тому преважному третьому етапі нашої праці?

Українське жіноцтво за залізною заслоною під большевиками, хоч, як цілий нарід немає ніяких явних організацій, то одначе творить один протибольшевицький фронт і з найбільшою посвятою й жертвенністю сповняє свої обов'язки: бореться в рядах геройської УПА, на всіх ділянках і всіми способами бореться з большевицькою владою, матері боронять своїх дітей перед тою страшною деморалізацією, яку намагається засіяти в душах їх діток поганська большевицька наука. Тисячі наших людей, нашого жіноцтва платить за цю оборону свого права до вільного життя, життям й вільністю — але не подається. Наш нарід вірить, що прийде час, коли скінчиться його неволя й Україна заживе вольним, самостійним життям. Наш нарід на рідній землі надіється й на нас що допоможемо йому скинути пута неволі.

Які ж обов'язки нас, що живемо у цей преважний час серед вільного світу?

Першим нашим святим обов'язком помагати українському народові в його визвольних змаганнях. Кожним своїм словом, кожним вчинком приносити добру славу Україні, єднати їй шану й прихильність світу, ширити правду про Україну, про її значення в тих змаганнях з большевицькою небезпекою.

Обов'язком наших є перестерігати світ, а зокрема матерей чужих народів, яка небезпека грозить їм і їх дітям, якщо б дісталися в большевицьке ярмо.

Усі краї, усі народи хоч би досі ворогували з собою, об'єднуються, лучать свої сили для оборони перед спільним ворогом. Ми мусимо лучитися не тільки для оборони перед неволею, але для визволення з неволі українського народу. Від об'єднаного нашого фронту у великій мірі залежить доля України. А мимо цього українці, все ще не можуть знайти спільної мови, все ще діляться на ворогуючі з собою групи й замість зміцнювати свою працю, обезсилюють її, нівечать. Українське жіноцтво не повинно дати уносити себе тій шкідливій струї. Жіночі організації повинні не тільки подати собі руки до спільної праці, але всіми способами впливати на об'єднання усієї української громади.

Ще один великий обов'язок українського жіноцтва, який приносить йому цей час. Це обов'язок дбати про те, щоб ми на чужині не розгублю-

Л. БУРАЧИНСЬКА

Народнє мистецтво на службі нації

Нещодавно появилась у "Жіночому Світі" дуже цікава стаття Т. Павличенка п. н. "Українське оздобове мистецтво на службі нації". Всім, що хоч трохи цікавляться українським народнім мистецтвом, варто цю статтю прочитати. Автор являється не тільки вдумливим знавцем цієї ділянки, але він й застановляється поважно над ролею народнього мистецтва та добачує в ньому поважний фактор у праці для нашого визволення. На його думку, твори народнього мистецтва можуть проникнути туди, куди утруднений доступ нашим політикам — до верхівки західнього світу. Хоч вони не можуть діяти активно в нашу користь, проте "промощують нам дорогу", розказують про нас та нашу давню культуру.

Т. Павличенко схопив дуже влучно можливості, що відкриваються перед нами. Він й з'ясовує конкретно завдання жіночих організацій, що повинні систематично працювати над виготовленням зразкових писанок та настільного вишиття, які мали б бути спрямовані в відповідні місця, до різних впливових осіб.

Це знаменита думка і її треба би подрібно розробити. Таку акцію слід розглянути всебічно, насвітливши її з кожного боку. Бо це ще один, і дуже ефектовний спосіб репрезентації нашої культури перед чужинцями.

Предмети народнього мистецтва доходять не тільки до найвищих чужинецьких кругів, як це було з дарунком для принцеси Єлисавети чи професора Саскачеванського університету. Вони впливають також на широкі круги чужинців на виставках, базарах чи показах. У тій масі сірих людей трапляються знавці цього діла — мистці, декоратори, збирачі. Це й куди важніші чинники нашої культури в пропаганді. Бо коли дипломатичні чи наукові круги сприймуть нашу писанку як гарний декораційний об'єкт, що закріпить у їхній пам'яті наше найменення, то щойно світ знавців прослідить її і виробить собі науково обгрунтований образ нашої народньої культури.

Отже в цій акції просування нашого народнього мистецтва мусимо узглянити й цей чинник. Це не значить, що його треба би теж включити в акцію наділення кращими зразками нашого народнього мистецтва. Вистарчить тут тільки запрезентувати наше народнє мистецтво в відповідний спосіб так, щоб воно зацікавило й захопило світ знавців.

На перший погляд здавалось би, що воно так і діється. Це ж постійно йдуть виставки й покази народнього мистецтва, переводяться змагання народньої пісні й танку. Західній світ мав і має постійно нагоду знайомитись із цими галузями народньої творчости. 2

Та як воно в дійсності виглядає? Добре упорядкованих музейних збірок, що найкраще обзнайомлюють із народнім мистецтвом — майже немає. Покази відбуваються при помочі виставок, що їх часто влаштовують наші жіночі організації. Нажаль вони влаштовуються без системи й перегляду експонатів, без доброго добору різних галузей мистецтва. Діють тут зовсім випадкові люди, що не мають ані знання народнього мистецтва, ані техніки вистав. В наслідок того наші репрезентаційні виставки виглядають як накопичені ярмарки, що приголомшують глядача пестротою красок та надміром експонатів.

Те саме діється з народнім убранням. Маємо часто нагоду виступати на фестивалях співу й танку, у походах чи святах, поруч із іншими народами. Нашим репрезентаційним убранням є стрій Придніпрянщини, легкий до пошиття та дуже мальовничий. Що ж діється? Стрій наших груп вражає своєю невпорядкованістю. Величезні стрипіхаті вінці, відкриті корсетки, білі фартушки у дівчат та лискучі атласові штани у чоловіків — увесь цей вантаж наших аматорських вистав ми потягнули за собою на скитальщину. І тут поруч стилево витриманих, дбайливих строїв інших народів, наші вражають крикливим перевантаженням. Це можна було спостерегти на поважних виступах останнього часу.

Який із того висновок? Висування нашого народнього мистецтва вимагає знавців. Не тільки дарунок для високо-поставлених осіб західнього сві-

---

валися. Щоб не пропадали в тому чужому світі. Щоб наші діти, наша молодь не винародовлювалася, не покидала своєї віри й мови. Навіть тоді, коли дитина вже на чужині роджена й цю нову країну уважає своєю батьківщиною, вона не повинна бути втрачена для українського народу.

Це у найбільшій мірі залежить від матерей. Якщо в українському домі панує рідний дух, всіми й все уживається рідна мова, якщо в українському домі шанується українська віра, рідний звичай і традиція, якщо дітей своїх виховаємо в рідних садках, подбаємо про гідно ведені й вивінувані Рідні Школи, тоді й марево винародовлення нашого народу не буде нас лякати.

Оце дуже побіжно вказані ці обов'язки, які вкладає на нас, українських жінок, що виросли в традиціях довголітньої жіночої організації сьогоднішній великий час. Третій період нашої праці, праці третього вже покоління від часів Н. Кобринської, ми мусимо гідно провести й світло свої великі завдання довершити.

ту повинен перейти крізь його призму. Не сміє бути виставки без мистецького нагляду, не слід допускати до показу народнього вбрання, коли воно не провірене щодо стилевости.

Та це можна вважати лиш пів-засобом. Осуд знавця не завжди помагає та й не завжди можна й знавця народнього мистецтва знайти. Тут треба би справу поставити ширше. А саме: піднести зрозуміння народнього мистецтва серед власного громадянства.

Систематичну працю над народнім мистецтвом уже переводять відділи жіночих організацій у Канаді. Вони влаштовують курси вишивання, а то й випрацьовують проєкти вишивок для своїх гуртів. Найвищим осягом цієї муравлиної праці є Музей Союзу Українок Канади, що має гарну збірку народнього мистецтва. Поважну збірку має вже Союз Українок Америки, ще невпорядковану по музейному.

Одначе ще у великої більшости нашого жіноцтва підхід до вишивки дуже поверховний. Поза тим, що мало хто добре і дбайливо вишиває чи пише писанки (це може бути питанням особистої зручности), то рівнож мало хто вміє відрізнити гуцульський взір від подільського і справжній нанародній колорит від штучної імпровізації. Це може здаватись на перший погляд маловажним. Та в своїх наслідках воно погубне. Як часто зустрічаємо вишивку, дбайливу й працьовиту, що зіпсована невідповідною краскою або викінченням! А найчастіше це виявляється в мешканевих прикрасах. Тут побачите біля себе нелогічні зіставлення, як — на килимі ікону та ще й із рушником або вишивані рямці до портрету. Це все прогріхи, що говорять про смак мешканця не тільки свойому, але й чужинцеві, що навідається до хати.

Ось на що треба покласти головний натиск! Думка Т. Павличенка незаперечна: обзнайомлювати чужинецьку верхівку з нашими здобутками необхідно. Та не тільки верхівку, але й увесь чужинецький загал. Для тієї цілі все наше жіноцтво мусить вивчити основні засади народнього мистецтва, мусить впровадити його до своєї хати, примінити до свого вбрання. Ця підставна праця конечна, якщо наш підхід до народнього мистецтва має бути тривалий та дати добрі наслідки.

Тому діяння жіночих організацій повинно йти не тільки в одному напрямку. Не тільки виведення наших осягів у широкий світ при помочі селекції найкращих зразків, що їх оцінять знавці. Але поширення цього замилування посеред нас, піднесення його рівня в нашій власній хаті. Бо тільки цілість осягів народнього мистецтва засвідчить про нашу народню культуру, а не відірвані його зразки.

П. МАЦЕНКО

Осередок – вияв нашої зрілости

Ще перед 2-ю Світовою Війною і в час її українці в Канаді переживали особливе духове напруження.

До того у великій мірі прислужився геройський зрив Срібної Землі, що розбурхав деякі приспані душі до дії, до помочі їй, до вияву глибокого співчуття братам, а інших привів і до національного прозріння.

В українців з усіх частин широкої України, всіх станів і вірувань, утвердилась одна думка, що всі вони одні, що на полонинах зелених Карпат ллється кров таких людей, як і вони, що їхні успіхи й неуспіхи є також їхні. Це відчуття органічної споріднености і єдности, як також глибока віра в спільну всеукраїнську правду були великим поштовхом до заіснування об'єднаних всеукраїнських установ в Канаді, а потім і в Америці.

Програ Карпатської України була очевидною та все ж вона ранила горду душу відважних піонерів — творців українського життя в Канаді, а одночасно викликала непереможну, просто містичну віру в остаточну українську побіду.

Світова війна й трагічні вістки про події на рідних землях, що діставались до Канади, та геройський спротив народу, привели українців до думки, що боротьба українського народу за свободу вступила в останню і в найбільш жорстоку добу. У відповідь на те українці скріпили ряди своїх організацій та загальне представництво.

Вдивляючись в будучність та передбачуючи наслідки війни і вимогу внутрішніх потреб в Канаді, Українське Національне Об'єднання творить в 1940 р. Вищі Освітні Курси. Цим УНО започатковує плянову підготовку молоді до громадських дій. З розвитком цього великої ваги діла вилонюється з нього, як вимога часу, установа всеукраїнсько-канадійського характеру — Осередок Української Культури й Освіти.

Осередок, як установа, глибоко відчутий українським громадянством, не тільки українцями Канади, а також і Америки. Всі вони спричинились до поставлення його на ноги. Це ствердило правдивість передбачень основоположників Осередку УКО.

Осередок відразу перебрав на себе ведення Вищих Освітніх Курсів і їх вже було по черзі років 12 (з додатком одних курсів в Торонті). Через курси пройшли сотки молоді Канади й Америки. Цього літа курси відбувались в Манітобському Університеті, в поєднанні з Літніми Курсами того Університету. Будуть вони відбуватись і дальше при Університеті, де молодь має вигідне мешкання, догляд і харч.

Ідея Курсів Осередку стала всегромадським добром, подібні курси заснували й інші організації.

Основоположники Осередку, продовжуючи переведення в життя свого пляну, засновують в

Група викладачів і курсантів XII. Вищих Освітніх Курсів у Вінніпеґу

1944 р. бібліотеку, музей і архів. Почалось це все, як кажеться, з нічого, в одній кімнатці і та без експонатів. Та українське громадянство Канади, Америки і потім Европи глибоко відчуло потребу такої установи. В цю пору бібліотека, музей і архів займають поверх великого будинку з п'ятьма кімнатами. Там цінна бібліотека з більш як 5.000 томами, великий рукописний відділ, дуже вартісний архів інституцій і осіб, музей народнього мистецтва тощо.

Осередок УКО реґулярно дістає українські часописи, журнали та книжкові видання, що виходять по всіх скупченнях українців у світі.

Одночасно з розвитком згаданих відділів Осередку, засновано при ньому й видавництво "Культура й Освіта", щоб видавати наукові й популярні книжки, підручники та спомини цієї бурхливої доби. До цього часу Осередок видав три неперіодичні бюлетені "Культура й Освіта" та 28 інших видань. Цього року вийшли визначні праці: "Могила кн. Святослава" д-ра М. Міллера, "8,000,000" — Голод в Україні 1933 року — Т. Правобережного і "Д. С. Бортнянський і М. С. Березовський" — П. Маценка.

Осередок УКО заснував для потреб всіх українців і як такий залишається поза впливами політичних груп і церков. Осередок існує для всіх. Базою його існування є в першій мірі членство. Ними є окремі особи, різні українські установи й організації. Другим джерелом є неперіодичні жертви громадянства.

Осередок мусить існувати, мусить продовжувати свою корисну для всіх українців діяльність — це залежить від громадянства, від його свідомости й постійного духового зростання. Обов'язок рятуваня й розбудови найвищого добра Нації — його культура, є обов'язком всіх.

UKRAINIAN CULTURAL and EDUCATIONAL CENTRE,
P. O. Box 3093, WINNIPEG, Man., Canada.

К. АНТОНОВИЧ

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВІННІПЕҐУ

Краса української природи не могла не вплинути на душу української жінки і допомогти розвинутись її артистичним почуванням, і вона змогла творити ті цінноці, які вона вносила в своє оточення. . .

Тільки починало розвиднятись, як вона вставала й, упоравшись в хаті, виходила працювати. Над степом стояв рожевий туман, а жайворонок вже підіймався в гору — один, другий, третій — і кожний заливався піснею, кожний коник, кожна бджілка, кожна комаха вже співали на різні голоси свої пісні життю і сонцю, і здавалося, що весь степ співає. . . кожна частина повітря співає свою пісню. . . І жінка починає співати, працюючи. . . Сонце заходить, після цілоденної тяжкої праці вертається додому зі співами. . . Вечір — повітря дзвенить піснями. . . Сходить місяць, заливає все срібним світлом, в гаю починає співати-тьохкати соловейко — спочатку один, несміливо, потім все голосніше — вже їх співає кілька, один поперед другого виводять, хто краще, хто різноманітніше. . . А дівчата на вулиці співають собі — все зливається в загальну гармонію співу ночі. . . Коли нема місяця, на темно-синьому небі зірки сяють і так ясно, так ярко говорять і переливаються всіми барвами, як дорогоцінні каміння. . . А наші річки — тихий, спокійний степовий Донець, широкий і могутній Дніпро, Дністер з його скелями такими різноманітними, такими мальовничими! А наші гори Карпати з своїми верхами і долинами, з блакитньою далечінню, і Тиса, яка глибоко в долині в'ється синьою стрічкою. . . А наші церкви так стильово українські — так відрізняються від усяких інших! А наші біленькі чистенькі хатки!

Коли дивишся на всю цю красу, то почуваєш, що відриваєшся від буденного життя, від дрібниць, і душа вщерть наповнюється тією красою! І робиться зрозумілим, як під такими впливами розвивались артистичні сили жінки і проявлялися в стремлінні прикрасити життя співанням, вишиванням, малюванням над піччю, над вікнами своєї хати. . . Прикрашались образи, чи як вони їх називали "боги", вишитими рушниками, вішали голуба, надзвичайно гарно зробленого з чорного хліба і паперу. . . Аби гарно були всі вбрані — вишивали чоловікові, дітям і собі сорочки, ткали плахти, запаски. . . За прикрасу своєї церкви вони дуже дбали, вишивали ризи, підризники, плащениці, рушники. . . Часто зимою в довгі вечорі збиралися жінки й дівчата, аби веселіше працювалось і співалось. Для кожної речі підбиралась спеціяльна вишивка; ніколи вишивка не переносилась на писанки чи на мальовану кераміку, як це тепер, не розуміючи, іноді роблять. Специфічний орнамент належав до спеціяльної речі і по-мистецьки підбирався до неї. Треба сказати, що не тільки різні частини України, а навіть різні села мали свій стиль вишивок і тому можна було пізнати, з якого села походить вишивка.

У Вінніпеґу на 60-ліття українських піонерів 7, 8 і 9 вересня 1951 Комітет Українців Канади влаштував в залі УНО виставу української культури; вона складалась з трьох частин: 1) Малярська вистава, в якій приймали участь як новоприбулі малярі, так і місцеві, заступлені були: олія, акварель, темпера й графіка. 2) Вистава української преси й книжки, яка була представлена всіма українськими видавництвами Вінніпеґу й усієї Канади. 3) Вистава народнього мистецтва, до організації якої КУК запросив як канадійських українок, так і новоприбулих. Жінки радо відізвались на це запрошення й зібрали для вистави багато цікавих експонатів, як оригінальних, привезених з краю, так і зроблених тут, в Канаді. Посередині великої залі УНО було на столах розкладено оригінали народнього мистецтва. Були ткані плахти, настільники, старовинні сорочки з Чернигівщини, вишивані білим по білому, було полтавське вирізування й мережка, вишивки церковним шиттям шовком, сріблом вишита чоловіча сорочка з Поділля, дитячі сорочки з Волині, вишивані чорним занизуванням старовинні рушники з Київщини, буковинські сорочки і кептарі, галицькі сорочки і зразки вишивок, підкарпатські сорочки, кептарі і шкіряні вироби: постоли, торби. Всередині стояли дві фігури, одна в полтавському вбранні, друга в буковинському. Нажаль було дуже мало часу, аби все зробити докладніше, але й так було приємно бачити таку рідку збірку цікавого матеріялу, з усіх кінців України, яку вдалось зібрати.

Вся довга ліва сторона залі була віддана на виставу українського мистецтва. Тут були зібрані переважно речі, які були зроблені вже в цілості тут в Канаді, для вжитку в господарстві — і притягали очі різними барвами: тут були настільники, серветки, торбинки і галицькі вишивки різнобарвними нитками, і буковинські з основною темно-червоною барвою; де-не-де проходила інша нитка і підкреслювала візерунок; гарно і ярко виділялися речі шиті "яворівкою" в два три тони, при чому переважає оранжево-гарячий колір; були вишивані завіси, на стінах висіли килими й оригінальні, привезені з краю, і ткані вже тут, з геометричним і рослинним орнаментом. . . Крім цього на виставі були надзвичайно цікаві, оригінальні, різьблені гуцульські речі: топірці, тарілки, миски, коробки, деякі з дуже гарною інкрустацією, дві ляльки, одягнені одна в гуцульське убрання, друга в полтавське. Серія рисунків українських костюмів, як з Підкарпаття так і з Вел. України, прекрасні писанки, цікаві зразки кераміки.

Жінки дуже старанно вибирали й розкладали, як могли краще, виставочні матеріяли й прикрасили все живими квітами в вазах української кераміки.

Публіка, якої завжди було багато, уважно роздивляла експонати і дуже цікавилась, як працями своїх малярів і виставленими книжками і періодичними виданнями, так і народнім мистецтвом. Виставку відвідували українські школи, яким жінки давали пояснення.

Вистава української культури в Вінніпеґу є значним культурним досягненням; вона дала можливо повну картину довгої культурної праці українців Канади, як і, хоч недавніх, але енергійних новоприбулих.

З ВИСТАВИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВІННІПЕҐУ:

Відділ вишивок і килимів.

О. КИСІЛЕВСЬКА

СВЯТКУВАННЯ 60-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ В СТОЛИЦІ КАНАДИ

Українська громада в столиці Канади в порівнянні до інших міст дуже нечисленна. В Оттаві й найближчій околиці, не буде й тисячі душ. Та мимо цього, відзначення 60-ліття поселення українців в Канаді, у днях від сьомого до п'ятнадцятого вересня ц. р. відбулося особливо гарно й врочисто.

Святкування проходило під патронатом державних кругів, з міністром громадянства й іміґрації дост. Вольтером Е. Гаррісом на чолі. Головою ділового комітету був наш посол до парляменту, п. І. Дікур. Відкриття свята відбувалося в авдиторії державного Музею Вікторії, мистецька вистава знайшла приміщення в прегарних залях Державної Галерії. Це все в доказ прихильности й признання заслуг піонерів й української іміґрації взагалі для господарського й культурного розвитку Канади.

У відкритті святкувань взяли участь крім піонерів й численного українського громадянства з духовенством обох українських обрядів та єпископом Преосвященним Михаїлом на чолі, також численні гості з англійських кругів, зокрема члени міністерств.

Перша тепло привітала піонерів теперішня посадниця Оттави, пані Шарльота Віттон (Charlotte Whitton, O.B.E.). Вона сказала між іншим, що довгі літа жила в околицях заселених українцями, а на університеті студіювала враз з професором Кіркконнелем, приятелем українців, й тоді навчилася цінити й любити українців.

Міністер Вальтер Е. Гарріс в довшій промові з найбільшим признанням висказався про всякі прикмети українців, про їх чесність, працьовитість, про чистенькі українські хатки, й взагалі про високі прикмети української еміґрації, яка видала вже з-поміж себе багато визначних талантів й одиниць корисних для українського народу й Канади.

Після тих промов, які присутні вислухали з великим заінтересованням, по коротких промовах двох представників еміґрації, кількадесять присутніх піонерів наділено піонерськими відзнаками. Показ народньої ноші 14-ьома живими модельками був старанно підготований й мистецько переведений д-р Вахною з Торонта, що викликав велике заінтересовання. Взагалі покази української народньої ноші є дуже корисні й потрібні, бо такого багатства в народніх одягах мабуть не має ніякий другий нарід, а багато з-поміж нас не мало нагоди пізнати на рідних землях тої краси й напевно вже не пізнає. Теперішні обставини втриманні традиційного одягу напевно не сприяють...

Після цього міністер, якого в порозі до виставових заль пані Ґрейс Кисілевська й Е. Біберовичева українським звичаєм привітали хлібом-сіллю, перетяв стяжку й офіційно відкрив виставу. Очам присутніх відкрився чарівний образ: гарні, дійсно музейної вартости, експонати розміщені вміло й по-мистецьки. Чудові килими прикрашують стіни, на столах, в ґабльотках ціле багатство казочно - колірових вишивок, гаптів, шляхотних білих мережив. Бачимо тут зразки народнього мистецтва з усіх частин України, виконані так прецизно, що чужим гостям важко повірити, що це діло рук українських селянок, таких самих, як оці господині - піонерки, які живуть між нами. Подив будять майстерні взори писанок, зацікавлює нова галузь мистецтва, що її плекає мешканка Оттави, пані І. Петрівська; це образки виконані гаптом, "малюнок голкою", як її назвала англійська репортерка. Мистецькі гуцульські різьби, інкрустації в дереві, збірка оригінальної української кераміки, — доповнюють цілість. Про цю виставу з найбільшими похвалами писали й містили з неї світлини всі оттавські журнали. Найповажніший щоденник столиці писав: "Оттава щаслива, що могла мати таку виставку". Статтю закінчує редакція такими словами: "Українці беруть живу участь в житті Канади... І може вже недалекий той день, коли один з них стане членом федерального кабінету міністрів..."

Орієнтацію в виставці як і показ ноші крім усних пояснень улегшують старанно зложені, друковані каталоги. Комітет видав теж пам'яткову книжечку присвячену піонерам, яка знайомить англійську публіку з Україною та історією поселення українців в Канаді.

З таким же великим успіхом відбувся в авдиторії технічної школи величавий концерт української пісні та музики. Вступне слово сказав урядовець міністерства й професор університету др. В. Ю. Кисілевський. Участь в концерті взяли два широко знані й цінені українські хори: гарно зіспіваний, розпоряджаючий дуже гарними голосами жіночий хор "Арфа" з Торонта, з диригенткою п. Оленою Глібович. Другий рівнож високої мистецької вартости, відомий з радієвих виступів, монтреальський хор "Сурма", під батутою о. протоєрея Слюзара. Солісти, що взяли участь у концерті, були: молода українка, канадійська уродженка, п. Ю. Ковальчук, яка користується заслуженою славою так серед українських як і англійських кругів, та европейської слави співак, Василь Тисяк. Вони просто чарували всю численно зібрану публіку. Танцюрист пан Козак з Торонта своїм мистецьким танком вповні дострої́вся до високого рівня того концерту.

Всі англійські й французькі часописи в Оттаві помістили про наше піонерське свято прихильні довші згадки, признаючи, що навіть як на столичну, дуже вибагливу публіку, ці обі українські імпрези знайшли високе, вповні заслужене, признання.

Для доповнення опису оттавських святкувань слід згадати, що в неділю 9-го вересня в обох українських церквах відбулися Богослуження в наміренню українських піонерів із відповідними проповідями.

Так гідно й гарно відзначила Оттава 60-ліття поселення української іміґрації в Канаді.

ГЕНРІ С. ЛИНК*)

Як дати дитині забезпечення

(ІЗ журналу "Рідер'с Дайджест" — переповів о. Т. Д. Волохатюк)

Основною причиною проблеми забезпечення, яка стільки турбує нас тепер, є завелика податливість родичів. Нераз батьки люблять говорити: "Дякувати Богу, я можу дати дітям вигоду, освіту, початок до самостійного життя, за які я сам мусів боротись".

Не звертаючи уваги на факт, що якраз їхні власні зусилля стали основою їхнього забезпечення, мільйони сучасних батьків хочуть позбавити своїх дітей подібної нагоди.

Недалеко нас, у мойому рідному містечку, жила сім'я з одинадцятьма дітьми. Батько часто не мав праці, а позірне лінивство матері та занедбування дітей було темою розмов вулиці. Що ж сталося? Діти були приневолені заробляти на їжу, та працювали по домах. Старші дбали про молодших. Коли ж доросли до середньошкільного віку, то почали брати часткову та літню працю, щоби помогти утримати сім'ю. Декотрі з них покінчили каледж, двоє стало учителями, троє оснували свої власні підприємства. Всі стали самостійними, поважними громадянами.

Цим дітям бракувало матеріяльного забезпечення. Та вони мали духове забезпечення. Батько й мати любили одно одного і раділи своїми дітьми. Бувши глибоко-релігійними, дали своїм дітям основи доброго характеру. І так, при браку соціяльного забезпечення, діти здобули собі особисте забезпечення. Розвинули внутрішні засоби, які вчинили їх здібними стати незалежними навіть у добу безробіття.

В нашій люксусовій, механізованій цивілізації податливість батьків майже автоматична. Т. зв. гумористичні журналики (комикс) та кіна (мувіс) ставлять перед дітей фантастичні пригоди фантастичних героїв, коли їм треба дійсних пригод із дійсними людьми. Радіо тримає дітей у безпечній хаті, коли їм треба бути серед живого світа. Омнібуси везуть їх до школи ,коли вони повинні ходити пішки. Навіть авта дають їм батьки — без вимоги відповідної праці за те.

Теорія автоматичного, незаробленого приділу, як засобу приучування дітей цінити гріш —одна з найбільш неґативних прислуг вихованню та цілій нації. Замість пізнати правду про гріш, дитина приходить до думки, що гроші це щось, що має приходити за ніщо, щось, що їй правно належиться, що гроші є на те, щоби було що пропустити, а не що їх треба наперед заробити.

Діти, які косять травники, розносять часописи або виконують літну працю, скорше можуть стати сильними характерами як ті, які дістають від батьків приділи як самозрозумілу річ. Значення такої праці не в зароблених грошах, а в привичках і нахилах, які праця дає нагоду набути: думати про гроші та веселощі мірою праці, яку треба виконати, щоб заробити на них; мати ініціятиву в пошукуванню праці; братись до неприємної та неінтересної праці, через яку можна найти свіже заінтересовання та радощі; присвячувати увагу бажанням та інтересам інших людей, правильніше думати про себе самого, свою сім'ю та громадянство взагалі.

Друга теорія, яка затемнює дорогу до забезпечення — модерне перецінювання одиниці, яке в дитинстві може легко вчинити дитину "проблемою" для батьків. Початкове виховання та освіта повинні класти натиск на основні елементи та соціяльні звички співжиття та співпраці, які є основою щастя та забезпечення через ціле життя. Спеціяльний талан або заінтересовання вимагають окремої уваги — але не коштом основних соціяльних звичок.

Одною з найбільш шкідливих із усіх модерних теорій є погляд, що дітей треба тримати здалека від усього, що може викликати в них почуття меншевартости, як напр. не давати дітям означених нот за шкільні праці та оминати атлетичні змагання. Ця теорія, як і теорія автоматичного приділу, тільки затримує дітей з пізнанням дійсного життя.

Участь у високо-организованих іграх, які дають нагоду до здорових, конструктивних змагань, помагає розвоєві гідної індивідуальности навіть більше як який інший рід діяльности. Під тим оглядом найважніше при змаганню те, на скільки воно основується на ґруповій співпраці спортової дружини.І міра, до якої дитина навчиться зайняти своє місце в дружині, є теж мірою зросту почуття самопевности та безпеки.

Перше та повсякчасне завдання батька чи матері — приучувати свої діти робити те, що вони повинні, без огляду на те, чи їм воно приємно чи ні, та оминати те, чого вони не повинні робити. Досвід виказує, що найважнішою причиною умової та чуттєвої несталости, почуття невдачі та меншевартости у дітей — звичка батьків позволяти дітям діяти по своїй уподобі, замість згідно із засадами. Через те, що діти не роблять того, чого вони не люблять, вони тратять можність набути привички та розвинути здібності, які будують у людини компетентність та самостійність.

Зате безпечною стає дитина тоді, коли прийде до пізнання, за що її батьки стоять, та що їх неможливо стягнути з їхнього становища ані арґументованням ані підлещуванням. Такий рід авторитету діти учаться респектувати, бо це авторитет не сили або віку — а авторитет неособистих засад.

*) Автор книжки "The way to security".

СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ

Галочки перше любовне горе

Селединова, шовкова кринолінка, обшита рожевими стрічками й прибрана китичками рожевих квіток. Короткі рукавички, круглий, доволі великий викрій кругом шиї. Так, це була Галина балева сукня. Вона одягнула цю сукню, на руку взяла свій годинничок, а на другу татів золотий ланцюжок від годинника. Перстеня вона не мала, але Галя надіялася його дістати від нього, від свого любого, так як тітка Неля від Славка. Білі шкарпиточки, червоні півчеревички і така ж червона торбинка на руці. Стояла перед дзеркалом і докінчувала свою туалету. З шухлядки дістала мамин олівець до брів та послинивши його, так як це робила мама, вона накреслила понад своїми бровами другу, товстішу й темну дугу. Треба сказати, що рисунок вийшов доволі вдатний і ясні кучерики, що розкішно звивалися на голові й спадали на чоло й шийку Галі від того були наче б ще ясніші, ще більше блискучі.

Потім Галочка оглянулася поза себе. Мама? . . . Хвилинку слухала. Так це її кроки. Це вона прибирає в другій кімнаті. Але не ввійшла. То ж Галочка виймила мамину пудру і швидко стала пудрити личко: раз, два — личко, чоло, борідка. Потім прийшла черга на губний олівець. Швидко й зручно, наче б робила це щодня, Галочка намазала губи і тоді все це знову зачинила в шухлядці. Так, тепер була готова.

Стояла перед дзеркалом і розглядала себе дбайливо та говорила до себе чи теж до дами в дзеркалі:

— Галочка-цяця, Галочка-чічка — так говорила завжди мама. — Галочка найкраща з усіх дівчаток. Галочка йде до шлюбу.

Поверталася перед дзеркалом, оглядала себе з усіх сторін, обтягала суконку, щоб була рівна й довга. Чарівним усміхом молодої дами посміхалася до оцієї красуні в дзеркалі, до Галочки, чарівної дамочки. Потім нагадала собі з казки:

Дзеркальце, дзеркальце на стіні
Хто найкращий, скажи мені?

І вже сама, замість дзеркала говорила:

— Галочка найкраща, Галочка чудова. Вона закохана. Її суджений теж чудовий. Він такий чорний-чорний і ласкавий і м'який і мудрий. Галочка любить його. І буде шлюб. Так як тьотя Неля: сукня, вельон, цвіти. Потім поїдемо автом, а потім буде шоколядовий торт. О, шоколядовий торт!

Галочка облизала губи, забуваючи, що вони намазані. Тоді взяла гребінець і розчесала кучері. Оці на боках голови, бо на чубку вони були зв'язані червоною, шовковою стрічкою, що наче крила метелика пишалися понад золотим ланом.

Ще раз поглянула в дзеркало, тоді підійшла зовсім близько й поцілувала в губки оцю з дзеркала:

— Па, па! моя кохана — так здається каже мама до доні, коли доня йде до шлюбу.

Доня пройшла пишно кімнату, але нагадала собі ще щось і задержалася:

— Парфума! — швиденько повернулася і з кришталевої пляшечки, що мешкала завжди в правій шухлядці накропила на суконочку запашних крапель. Від них залишилися жовті, товсті плями, але доня не помітила того.

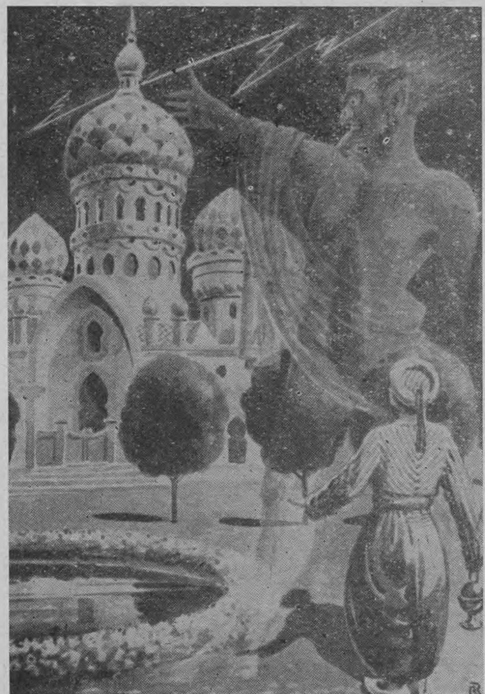
— А, як пахне! Люблю парфуму і він певно теж . . .

Так, суджений Галочки певно любитиме тільки те, що вона, бо він любить її. В тому вона була впевнена. Бо, прецінь пан Славко так гарно цілував тьотю Нелю і казав: я люблю тебе. То й він певно так скаже. . .

* * *

На м'якому фотелі сидів — Бицьо. Пухнатий, чорний анґора-кіт; він був пишний і такий великий, що виповнював майже цілу подушку. Його роскішний хвіст повисав і шерсть на ньому лисніла шовковою м'якістю. Задні лапки він підібрав під себе, передні склав калачиками. Його розумні, зеленкаві очі дивилися зосереджено й пильно, а чорний, вогкавий ніс нюшив. Вуха стояли насторожено. Бицьо слухав кроків за дверима.

З ВИСТАВИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ВІННІПЕҐУ

Р. Залуцький:
Ілюстрація (сепія).

— Невже пані? — здавалося, що говорили Бицьові очі. Їхні зіниці звузилися і стали як подовжна щілина. Вуха наставилися й робили нервові, нетерплячі рухи. Ними Бицьо ловив відгомін кроків, що наближувалися до дверей.

Двері відчинилися і ввійшла — Галочка. Мило усміхнена, елегантно одягнена, запашна, роскішна Галочка. Підійшла до Биця, диґнула чемненько й сказала:

— Пане Бицю, я люблю вас.

Бицьові очі дивилися пильно на дівчинку. Зіниці поширилися й сталися такі широкі, що очі виглядали майже чорні.

— Ви такі чудові, я закохана в вас. У вас такі зелені очі як моя сукня. Ваш чорний фрак — так казав пан Славко на свій одяг — дуже гарний. Я люблю вас!

Галочка поклонилась й простягнула ручку до свого коханого. Як би він був такий чемний як пан Славко він поцілував би ручку своєї нареченої — але Бицьо підвівся й з недовірям подивився на цю ручку. Ого, він знав добре оці малі, дитячі руки! Ще малим котеням він закушав їхніх пестощів, що кінчилися вириванням шерсті, висмикуванням вусів, торганням за хвіст. Інша справа м'які, ласкаві, добрі руки його пані...

— Я найкраща з усіх дівчаток. Я прийшла до вас просити, щоб ви пішли зі мною до шлюбу... так як пан Славко в тьотею Нелею. Я вийду за вас заміж... і будемо їсти шоколядовий торт!

Бицьо дивився зосереджено й сторожко. По спині й хвості пробігала хвиля нервового подражнення.

— Галочку люблять усі. І ви любите Галочку, правда? — вона повернулася декілька разів довкола й перехилила голівку та поглянула на Биця солодко-кокетливо. Потім підійшла зовсім близько та поклала ручку на його спину, щоб погладити його шовкову шерсть. В тій хвилині Бицьо повернувся, з'їжив шерсть і заворкотів незадоволено, наче б остерігав. Та Галочка не вірила його поганому настроєві. Вона повела ручкою по його спині. Тоді він швидко повернувся, засичав і плюнув Галочці в личко, що нахилювалося над ним, та швидким рухом м'якої, пухнатої, хижої лапки дряпнув її руку. Тоді зістрибнув з фотеля й крізь відчинене вікно вистрибнув в сад. Галочка зайшлася голосним плачем.

* * *

Мама держала доню на колінах, пригортала її та випитувала, що сталося. Але Галочка схлипувала ще голосніше та заходилася плачем. З її ручки капала кров і червоними, живими крапельками падала на шовкову суконочку. Мама пов'язала ручку швиденько хусточкою й зрозуміла, що між Бицьом і Галочкою вийшло якесь непорозуміння.

Галочка плакала; її сльози мішалися з пудрою, червонилом і чорнилом та текли рясно по личку. Мама витирала їх дбайливо і... душилася від сміху.

— Но, но, доньцю, заспокійся! Котик дряпнув — нічого не сталося. Бицьо тітчин котик і він не любить дітей. Діти нераз робили йому кривду. Але то швидко загоїться.

Але Галочка плакала й не могла заспокоїтися.

Ой, мамусю!... ой мамусю! він не любить мене!

— Но, бо він всіх дітей не любить — мама гладила голівку доні й дбайливо витирала її личко. Але скажи, донцю чого ти так одягнулася й ще напудрилася й намалювалася? Чи то гарно так малим дівчаткам?

— О... о... — хлипала доня — я до шлюбу, я люблю його... !

Здавлюючи сміх мама приговорювала: — Але ж доньцю, хто йде з котиком до шлюбу? Ти ще маленька і тобі ще час думати про шлюб. А як буде пора, ти найдеш собі такого коханого, що й він тебе любитиме і піде з тобою радо звінчатися.

— Галочка плакала й крізь сльози простогнувала:

Але я люблю його, ... ох, ох, ох, я люблю! Він наплював на мене!

Мама гладила Галоччину голівку й думала:

— Так швидко вона навчилася цього слова й цього почування! Так швидко пізнала гіркоту безвзаїмного кохання. Але ж, хто знає, що принесе їй життя? Може нераз, чи радше може раз колись, буде плакати безвідрадним плачем, коли коханий, вимріяний і витужений скаже їй: я не люблю тебе?

Потім мама принесла кусок торта, що залишився з Неліного весілля і на силу вложила кусочок в розплакані Галоччині губки. Сльози, досі солені сталися шоколядними, солодкими й Галочка стала заспокоюватися. Бо, коли можна їсти шоколядовий торт без весілля...

В тій хвилині Бицьо повернувся з саду. Він станув на вікні й нерішено розглядав хату. Галочка сповзнула з маминих колін і швидко підбігла до нього:

— Кш, кш, кш! Марш! Забирайся! — вона тупотіла ногами й вимахувала кулаками, її очі жевріли образою й злістю.

— Марш! Пішов! Я ненавиджу тебе!

Замахнулася торбинкою, що її ще далі держала в руці. Торбинкою, що з нею мала йти до шлюбу. Бицьо повернувся й зник за вікном.

— Доньцю, хто видів! Та ж ти досі любила його. І він тітчин і тітка гніватисьме, що полошиш її любимця.

— Я не зношу, його, я ненавиджу його й тітку! Я не хочу, щоб вони в нас жили, мамусю! Скажи тітці хай собі йде геть, хай забирається разом з своїм поганим котом!

Мама дивилася на доню й похитувала головою. Як же ж то буде колись, Галочко моя, малесенька моя?

ВЕСНЯНИЙ ПРОМІНЬ

НАШИМ ДІТЯМ

Дорогі Діточки!

Хочу вам розповісти маленьку історійку про Михайлика, яка мала місце в Канаді.

Михайлик народився й виховувався в Канаді, куди його батьки переїхали із України тому кілька десятків років. Батьки почувалися добрими українцями, і в цьому напрямі виховували свойого синка — Михайлика. Нераз він слухав оповідань своєї мамусі про цей чудовий і гарний край, якому на ім'я Україна. Читав він і захоплювався батьковими оповіданнями про Львів і прекрасний Золотоверхий Київ. Співав він мельодійні українські пісні про Дніпро, Дністер, і взагалі про Україну, але не бачив він своїми очима, як справді виглядає рідний край.

Тому великим бажанням і мрією Михайлика було побачити Україну. Це постійно було в нього на думці й ось одного разу приснився йому дивний сон, підчас якого перенісся він літаком на омріяну Україну.

І що ж там Михайлик побачив?

Його сонна мандрівка почалась від гір Карпат. Оглянувши бистрі води рік Прута й Черемоша, а потім міста Коломию, Станиславів і Галич, добився Михайлик до Львова — столиці Західньої України. Звідсіль перелетівши через міста Зборів, Збараж, Тернопіль гору Лисоню, що на ній звели бій наші Січові Стрільці з москалями, через ріку Збруч, Михайлик знайшовся понад широкими й безкраїми зі золотою пшеницею ланами України.

Там увидів Михайлик столицю України — славний Київ з його золотоверхими церквами, знаний манастир — Печерську Лавру й багато інших історичних пам'яток.

Найкраще почував себе Михайлик, коли перелітав через чудесні українські околиці здовж Славутиці-Дніпра в сторону Чорного моря. Тоді Михайлик бачив на яві, що передтим оповідали його батьки, могилу Тараса Шевченка біля Канева над Дніпром, подивляв могутні Дніпрові пороги, бачив острови, на яких колись находилась Запорожська Січ, захоплювався Дніпровим лиманом, прегарною пристанню — Одесою над Чорним морем і приморською природою.

І так був би Михайлик ще багато більше звидів, але його сон перервався.

Ця сонна подорож по рідному краю своїх батьків і прадідів скріпила ще більше Михайлову постанову: всесторонньо пізнати свій рідний край, його історію, географію і всі духові цінності, та колись відбути дійсну поїздку на Україну.

І вас, дорогі діточки, заохочую іти за прикладом Михайлика. В першу чергу просіть своїх батьків, щоб оповідали вам про Україну, читайте самі книжки про Україну, а також відвідуйте точно Рідну Школу, якої завданням є навчити вас читати й писати рідною мовою ваших батьків та пізнати свій рідний край — Україну.

Ваша редакторка

НЕ ЖУРІТЬСЯ, ДІТИ!

Повсихали цвіти, листочки пов'яли,
Посумніли діти, журитися стали:
— Ой, ніде гуляти, піснями дзвонити,
Віночки сплітати, мотилів гонити!
Не сумуйте, діти, не схиляйте чола,
Кличе вас до себе рідна мати — школа;
Коли там будете все пильні слухняні,
Самі розцвітете, як квіти весняні.
Коли все будете до книжки охочі,
Самим вам засвітять, мов яркий день, очі;
Злопотіть крильцями, як пташки у полі,
І летіть всі гуртом до Рідної Школи!

М. Підгірянка.

ПОДОРОЖ КУРЧАТКА-ЖОВТЕНЯТКА

На фармі недалеко головної дороги жило собі курчатко. Називалося воно Жовтенятко й було відважне, пишне й зарозуміле. Нікого й нічого не боялося. Ані пса, ані кота, навіть авта не страхалося.

Інші курчатка з подивом розказували, якто одного разу Курчатко-Жовтенятко гордо по вулиці походжало і ні трішки не зважало, що просто на нього суне велике авто.

Авто гуділо, рипіло, скрипіло, але Курчатко-Жовтенятко сміливо йшло на саму середину головної дороги й навіть не рухнулося.

Авто перелетіло і о, диво . . . Курчатко-Жовтенятко далі дорогою гордо манджало. Ніби нічого й не сталося. Хтось певне похитає головою й подумає, що Курчатко-Жовтенятко було ще напевно неповажним, нерозумним, може навіть дурним ціп'ятком.

Та воно не так. Курчатко-Жовтенятко навпаки було дуже хитре, бистроумне та цікаве, аж забагато цікаве.

Двір, навіть дорогу Курчатко-Жовтенятко вже знало дуже добре. Зовсім нецікаво йому було гратися з другими курчатками, що все тільки пищали, їсти просили та всякі дурниці оповідали. Ото ж воно рішило вибратися у мандри.

Щоб світа побачити й розуму набратися.

Одного дня, скоро зраня, коли стара квочка якраз спочивала, пустилося наше Курчатко в дорогу.

Погода була прекрасна, світило сонце, а мале Курчатко хоробро крокувало головною дорогою.

Та скоро змучилося й спітніло. Почало оглядатися за автами, що мчали без перестанку дорогою. Не зле було б підвезтися кусок дороги — так гарячо, а я таке втомлене.

Але хто з гордих шоферів зверне увагу на мале курчатко?

Тому Курчатко-Жовтенятко розгнівалося на авта, обернулося й поманджало вузькою межою полями.

Довго йшло воно, тут там зернятко найшло, посмакувало собі й врешті захотіло пити.

В далечині побачило велику луку і в надії, що там найде воду, попрямувало туди. Але коли вже підійшло до луки, побачило, що це не звичайна лука, а велика рівна площа, де підіймалися і спускалися великі шумливі птахи. Курчатко їх дуже часто бачило у себе над фармою. Це було летовище.

Якраз близько Курчатка - Жовтенятка стояв такий птах і готувався в дорогу. Курчатко скоренько потупцювало до нього. Коло крила стояла сперта дошка. Курчатко-Жовтенятко довго не надумуючи, вилізло по тій дошці й сховалося на крилі. Навіть дихати перестало бідненьке, щоб, не дай Боже, хто його не найшов й не погнав додому.

Та ніхто навіть уваги не звернув на нього. За хвилину до літака всіли якісь люди і тоді щойно почалося . . .

Настав страшний гуркіт, пропелер розкрутився дико, і мале Курчатко-Жовтенятко, хоч ніколи нікого не боялося, радо зіскочило б в цій хвилині на землю.

Та вже було пізно.

Літак рухнувся, кілька разів захитався і піднявся вгору. Курчатку-Жовтенятку закрутилася його зарозуміла голівка. Так собі воно подорозі не уявляло. Віяв такий сильний вітер, що Курчатко не вдержалося й поховзнулося по гладкому крилі літака. А тоді полетіло страшною скорістю вниз. Воно ще закрило очі з переляку й подумало "отут то вже мені кінець".

Нараз — плюск! І Курчатко-Жовтенятко опинилося в глибокому ставку.

Тітка качка, що якраз на щастя недалеко плавала, дуже перелякалася, що то таке паде з неба. Коли пізнала Курчатко, схопила його в дзьобик і винесла на берег. Довго лежало Курчатко без пам'яти, а коли прийшло до себе, розглянулося й з втіхи не знало що робити. Воно було коло своєї рідної фарми. Побігло радісно, підскакуючи, до курчаток, а про свою подорож, яка, на його превелике щастя, добре скінчилася, нікому не згадувало.

Забуло про пиху й зарозумілість. Стало чемним добрим курчатком як всі інші.

Леся.

З а г а д к а

Скільки років цьому морякові? Окремі числа, розміщені на рисунку, зчислені разом дадуть його вік.

ЕЛИС ҐРЮ ГЕЛЛ

Родина бобрів

(Закінчення)

“Так, чула, сказала стара ондатра. Я його бачила ось там за скелями. Та скелі високі, немає що горіти на них, тому він вже далі й не посунувся”.

“А у нас коло озерця все спалив” — сказав Довгохвостий.

“А куди ж ви йдете?” — запитала ондатра.

“До річки. За річкою є струмок, де росте багато дерев. Ми спішимо туди, щоб побудувати собі нові хатки”.

“Чому не побудуєте ваші хатки тут в болоті. Ручу, що кращого місця не найдете. Мені ж буде приємно мати нових сусідів”.

“Ах, ми цього не можемо зробити, відповів швидко Довгохвостий. Ми вам щиро вдячні за запрошення, але ми ніяк не можемо тут залишитися. Тут нема дерев. З чого ми збудуємо хатку й гать?”

“Я будую свою хатку без дерева, — сказала стара ондатра. Я майструю її з коріння водних рослин. І вона мені дуже подобається. Ви, напевно, широко-далеко кращої не найдете. Але, так, я пригадую, ви бобри любите дерева, особливо молоді, правда?”

“Так, ми не можемо без них жити, — сказав Довгохвостий. Ми їх їмо, й будуємо хатки з них”.

“Це цікаве й дивне — сказала стара ондатра. І я не розумію чому це так. Шкода, що ви мусите покидати мій край. Та як треба, то треба, вважаю”. І вона помаленьки посунулася доріжкою.

“Вірю, що ви найдете ваші дерева, там за річкою, сказала вона, обернувшись. Ви дуже відважні, молоді бобри, бо не побоялися піти в таку далеку дорогу зовсім самі”.

“Дякуємо, ондатра — відповів Довгохвостий. Але скажіть, будь ласка, де найближча дорога до річки. Я майже забув вас запитати”.

Стара ондатра гостро подивилася на нього: “Як ви не знаєте навіть де річка? — запитала вона здивовано. Моя стежка вас приведе аж над беріг. Ви вже недалеко” — додала вона, обернулася й пірнула.

“Ах, Плюскач — закликав радісно Довгохвостий. Ти чув? Ну, чи чув Ти? Ми вже недалеко від річки!”

“Так, я чув”, — сказав весело Плюскач.

І вони зразу рушили доріжкою, яку їм показала ондатра.

НОВА БАТЬКІВЩИНА

Декілька днів пізніше, сумерк щойно запав на землю, як батько, мати, малі сестрички та братчики Довгохвостого дійшли до річки. Довга й важка дорога врешті була за ними.

З радісним спокоєм стали вони всі над берегом ріки і дивилися на її широку течію. Ось туди, за рікою десь потік, а там вже й нова батьківщина. “Нам краще сьогодні відпочати і аж завтра вибратися в дальшу дорогу. Перепливати таку річку досить важко, а ми змучені” — сказав батько-бобер.

Вони розташувалися коло одної з верб, яких на березі росло багато, і малі бобренята зараз заспали солодким сном.

Мати й батько сіли недалеко від них, щоб порадитися. Навколо було пусто та сумно і вони тішилися, що завтра вже покинуть цей беріг.

“Шкода, що ми пустили Довгохвостого самого. Краще було б, щоб він ішов з нами” — сказала нарешті мати.

“Так це правда“ — відповів батько.

Я бачила його сліди аж до болота, там де річка зникає під скалами. Там і слід пропав”.

Батько бобер мовчав. Він теж нюхав уважно за слідами. Довго вони тягнулися, аж враз зникли. Зате з‘явився слід дикого кота. Може? . . .

Довго думали бобри про Довгохвостого, та розв‘язки не находили. Чи дійшов він до нового місця осідку? Чи загубився?

Врешті змучені лягли коло малих бобренят і заснули.

Другого дня тількищо почало розвиднюватися, а бобри вже повставали.

“Ось там в далечині бачу землю, туди мабуть нам дорога” — сказав батько-бобер. Підійшов ближче до берега і хвилинку стояв мовчки.

“За мною — сказав він і вскочив у воду. — Я плистиму зовсім помалу, ви старайтеся мене триматися”.

Малих бобренят не треба було два рази просити. Раз-два всі побігли. А мама-бобер стояла на березі і уважала, щоб кому що не сталося.

“Дивись мамусю — ось я зараз дам нурка“ — закликав найменший. Але скочив і ніжкою зачепився за корінь. Крикнув остро

з болю і занурився. За хвилину виринув, але знову зник під водою.

Мати перелякалася. Але вже знов появилася мала кругла голівка над водою й малий бобрик гукнув: "Мамусю, вже все в порядку".

Тоді й мати скочила у воду.

Річка була широка, вода швидка, але малі бобренята були захоплені.
Чи пробували ви плисти в холодній рвучкій воді до схід сонця? От краса. А бобренята плили вперше.

Але, якраз вони були по середині річки, сталася неприємна пригода.

Маленьке бобреня заскавуліло. Зовсім тихонько, але мати-бобер знала, що це означає. Малий напевно поранив ніжку. Тут багато коріння, а вода прудка.

"Мамусю" — закликав малий знову жалібно.

"Зараз, зараз" — відповіла мати і за хвилину вже була коло нього.

"Не бійся, роби те, що казатиму" — і занурилася.

Хвилоночку пізніше малий бобрик аж ахнув. Навіть не відчув як опинився у мами на спині. Спершу йому було страшно, але потім призвичаївся. Сидів тихенько, тримаючись кріпко лапками материної шиї і розглядався навколо. Нема що казати, такий спосіб подорожі йому надзвичайно занурилася.

Незадовго ціла родина вилазила на протилежний беріг. Пару кроків від них потік вливався в річку. Там весела родина єнотів (racoon) ловила рибу.

"Чи не проходили пару днів тому сюдою бобри?" — запитав батько-бобер.

"Так, ми бачили їх. Вони пішли оцим потоком вгору" — обізвався старий єнот і давай далі рибу ловити, так ніби бобрів й не було. Але молоді єноти в цій хвилині вискочили з води й здивовано поглядали на бобренят.

"А хто ви такі?" — запитав врешті один з них.

"Ми бобрики!"

"А ми єноти! І ми живемо в дуплі дерева в лісі. А де ви живете?"

"В озері — відповів малий бобрик. — Але ми тепер якраз подорожуємо. Ми вже дуже давно мандруємо коло річки" — додав він гордо.

"І через болота проходили" — виясннював охочо другий бобер.

"Ми ось зараз перепливали річку" — докінчив третій.

"Ми теж вміємо плавати — сказав скоро молодий єнот. — Ми як хочемо, можемо дуже далеко й дуже довго плавати".

"А вмієте теж плюскати по воді? " — запитав малий бобер.

Малий єнот глянув зацікавлено. "Ні, сказав він, ні, ми не вміємо".

"А ми вміємо. Коли ми занурюємося у воду, ми вдаряємо хвостом по воді і сильно плюскаємо. А як далеко чути наш плюскіт!"

"Це тому, що ви маєте широкий хвіст і не маєте на ньому грубої і довгої шерсти — озвався молодий єнот. — А у нас на хвості багато довгої ніжної шерсти. Вона ніби помальована. Аж до самого кінця маємо прекрасні чорні круги".

Малий бобрик не знав, що скоро на те відповісти. Ах, як радо він дав би зараз нурка й показав, як чудесно вони вміють плюскати хвостом.

Але з берега озвалася мати: "Діти, ходім, ходім. Дайте єнотам зловити рибку на снідання".

І вони знов помандрували, цим разом вгору потічком. Батько-бобер на переді, далі малі бобренята, а останньою йшла мати-бобер.

Враз батько-бобер радісно закликав: "Ану швидше до мене".

Родина бобрів поспішила, щоб догнати батька. За хвилину вже всі стояли коло нього. Перед ними показалося прекрасне велике озеро. А на кінці озера плавало багато бобрів.

"Ми вже вдома, ми вже дійшли! " — закликали всі радісно.

"Нам дуже приємно, що ви вже тут" — сказав старий бобер. Той сам, що їх провадив всіх у нову батьківщину, в день як ліс згорів. — Дорога була довга й важка, але озеро прекрасне".

Мати-бобер чекала аж він скінчить, а тоді запитала боязко: "А Довгохвостий? Де він?"

Старий бобер стояв мовчки, роздумуючи, як сказати їй те, що він їй сказати мусів.

Але йому не треба було навіть казати. Мати-бобер знала вже відповідь.

"Його нема" — сказала вона.

"Так, його нема. Я його не бачив, від коли ми залишили наше старе озерце".

Батько й мати стояли тихо. Довгохвостого нема. Він не прийшов. Він загубився.

"Мамо, мамусю, ах, як довго я за вами шукав. Я думав, що вас вже не знайду" — закликав з-за дерева Довгохвостий і ціла родина бобрів побігла, щаслива, йому на зустріч.

Переказала Леся

(Кінець)

УЧАСТЬ УКРАЇНОК В МІЖНАРОДНІЙ ЖІНОЧІЙ РАДІ

Найстарший союз жіночих організацій з різних держав — Міжнародня Жіноча Рада постала 1888 р., в часах, коли жінки не здобули ще були рівноправности в політичному житті й не мали ні активного, ні пасивного виборчого права.

Але завдання цієї, консервативної по своїй суті, організації, не була активна боротьба за політичні права, а об'єднання жіночих організацій різних держав, для одноцілої, зкоординованої праці на суспільному і гуманітарному полі, щоб вкладом тієї праці добувати собі щораз більше признання і вплив у своєї суспільности.

Ініціятива для створення Міжнародньої Жіночої Ради вийшла з Англії і Англія довший час була осідком централі організації, а довгойлітньою її головою була шотляндка Лейді Абердін.

Крім організацій Англії та скандинавських країн об'єдналися зразу в М.Ж.Р. організації жінок із Західньої Європи, Злучених Держав Америки, а згодом з Канади, Австралії й інших країн.

Що два чи три роки відбуваються конґреси цієї великої міжнародньої організації, щораз то в іншій державі, де є національні відділи М.Ж.Р. Крім провідних діячок та делегаток відділів беруть у конґресах участь визначні політики, дипломати ,науковці.

Обговорюють на них найважніші, актуальні проблеми політичного й господарського життя, виносять резолюції — як домагання до політичних чинників і як напрямні дальшої праці для своєї організації.

Зі здобуттям політичних прав зросло серед жіноцтва почуття обов'язку та відповідальности, і зо зрілою думкою цієї міжнародньої організації числяться щораз то ширші круги жіноцтва.

Членом "Міжнародної Жіночої Ради" може стати лише об'єднання жіночих організацій окремих самостійних держав, що творять у даній державі "Національну Жіночу Раду". Через те до першої світової війни не могли входити в склад М.Ж.Р. ні українки, ні жінки з сумежних нам країн, польки та чешки, як нації недержавні. У східніх наших сусідів, в Росії загалом не було тоді жіночих організацій.

У відродженій українській державі 1918 р. приступили визначні громадянки того часу: Людмила Старицька - Черняхівська, Софія Русова, Зінаїда Мірна, Ганна Чикаленко, Валерія О'Коннор - Вілинська, Марія Грушевська і ін., до створення жіночої організації в Києві, завданням якої було б нав'язувати зв'язки з міжнародніми організаціями для співпраці з ними і для пропаганди української справи.

Всі названі вище жінки добре відомі в нашому громадянстві як визначні письменниці, заслужені громадські робітниці, чи як члени українського парляменту — Центральної Ради.

Однак до остаточного оформлення "Української Жіночої Ради" прийшло не в Києві, а в Кам'янці Подільському в 1919 р., куди, під напором ворожих військ, перенісся з Києва український державний уряд. Головою "Укр. Жін. Ради" обрано Софію Русову, заступницею Людмилу Черняхівську, а секретаркою Ганну Чикаленко - Келлер. Звідси внесено заяву про вступлення до міжнародного союзу, а черговий конґрес, перший по світовій війні, який відбувся в Християнії (тепер Ослью) в Норвегії 1920 р., прийняв українську організацію, як рівнорядного члена "Міжнародньої Жіночої Ради".

Делегаткою на цей конґрес була Ганна Чикаленко, що перфектно володіла всіма офіційними мовами конґресу (англійською, французькою і німецькою), була добре обізнана з українськими справами і знала життя Західньої Європи. Ганна Чикаленко стояла близько до цієї організації на протязі кількох літ, була ще делегаткою на черговому конґресі в Копенгазі і на наступному в Вашинґтоні 1925 р. та була вже в контакті з Лейді Абердін, президенткою М.Ж.Р. На конґресі в Копенгазі велике враження на міжнародніх делегаток зробила промова Софії Русової про підсовєтське життя. Русова, в той час 60-літня, перейшла з своєю внучкою Збруч в брід і видісталася з обсадженої большевиками України на Захід. На цьому міжнародньому форумі, що був за демократичний лад, за правопорядок і пошанування прав людини, змальовували українські делегатки жахливу українську дійсність. Організований совєтами голод на Україні, тисячі здичілих бездомніх дітей т. зв. "безпритульних", масові арешти, суди, заслання — це справи, про які інформували українські делегатки міжнароднє жіноцтво.

Так само і денаціоналізіційна політика "демократичної" Польщі та Румунії, грубе порушення супроти українців мирових зобов'язань та конституції, самоволя адміністрації, нищення українського державного шкільництва і

Хор XII. Вищих Освітніх Курсів у Вінніпеґу.

заборона організувати високе шкільництво власними силами — були темою інформацій і **протестів українських делегаток.**

Спеціяльне місце займала справа трагічної смерти Ольги Басараб, що згинула від знущань в польській тюрмі.

Польські й румунські делегатки не могли опрокинути подаваних фактів, але спільно й послідовно виступали проти українок в інший спосіб: закидали, що українки неправно належать до "Міжнародньої Жіночої Ради", бо Українська Народня Республіка перестала існувати, Совєтської України вони не репрезентують. Вже на конґресі в Копенгазі домагалася польська сенаторка Шебеко виключення українок, тому що на підставі міжнароднього статуту недержавні нації не мають права входити в склад М.Ж.Р.

На слідуючому конґресі, що відбувся в Вашинґтоні 1925 р. удалося ще українській делегатці п. Чикаленко цю справу відсунути, але на наступному конґресі таки відмовили українкам права належати до М.Ж.Р., як повноправному членові. З того часу, аж до другої світової війни, українки брали участь в деяких з'їздах М.Ж.Р. в характері гостей і в той спосіб, неофіційно, піддержували дальший зв'язок з цією організацією.

"Українська Жіноча Рада" не мала змоги розвинути широкої діяльности на рідній землі. Однак значна частина її основниць, по зайняттю Кам'янця Подільського большевиками, пішла на еміграцію і так продовжувала розпочату працю. Постали філії української Ради в Швайцарії, Німеччині, Італії, Франції, Австрії, Чехословаччині. В Берні зорганізувала її Ганна Чикаленко з п. Лукасевич, в Берліні на протязі чотирьох літ вела філію Української Жін. Ради Зінаїда Мірна, в Римі очолювала її Ніна Онацька, у Відні перебувала деякий час В. О'Коннор Вілинська, пізніше й С. Русова. По переїзді їх та З. Мірної до Чехословаччини особливу активність проявляла Жіноча Рада в Празі, тодішнім осідку вели ликого числа української політичної еміґрації. Празька "Жіноча Рада" під проводом З. Мірної проіснувала аж до другої світової війни.

Всі ті Відділи Української Жін. Ради піддержували зв'язки з "Жіночими Радами" країн, в яких перебували, а також з іншими организаціями в першу чергу жіночими. Брали участь у їх сходинах і з'їздах, улаштовували на них інформативні реферати й дискусії, музичні імпрези та виставки народнього мистецтва; дописували до їхньої преси. Найтісніша була співпраця з жінками Чехії, де протягом довшого часу жило багато жінок української політичної еміґрації.

Крім інформативної і пропагандивної праці серед чужинок наші жінки вели видатну культурну та допомогову працю для української еміґрації, зокрема для дітей та студентства.

Також українки з Галичини та Буковини живо цікавилися зв'язками з Міжнародньою Жіночою Радою. Але політичні відносини тих країн не дозволяли їм проявити таку діяльність, яку вони хотіли і могли б були повести. Мусіли вони обмежуватися до збирання та опрацьовування матеріялів про місцеві відносини — для користування товаришкам праці, що жили закордоном. Для пересилки тих важних матеріялів треба було часто послугуватися принагідними оказіями та висилати окружними дорогами, бо робити це поштою не було безпечно. Збирали також фонди на висилку відпоручниць на міжнародні з'їзди. Відпоручниці від краєвих жіночих організацій, наочні свідки місцевих відносин, не могли звичайно дістати дозволу на виїзд — (як прим. Марія Донцова на конґрес до Вашинґтонув 1925 р.) — або нарочно видавали їм подорожні документи запізно.

З вибухом світової війни 1939 р. припинилася праця жіночих організацій в краю і в еміґраційних осередках в Європі.

Останній, цьогорічний конґрес М.Ж.Р. в Атенах, відбувся при участі делегаток з 22 країн. Це куди менше, як на деяких конґресах між обома світовими війнами, коли були заступлені 50 держав і М.Ж.Р. називали "Жіночим Союзом Народів".

Значна кількість европейських Жіночих Рад перестала існувати на протязі останнього десятиліття, як їх держави підпали під вплив совєтів.

Така доля стрінула Ж.Р. держав сателітів: Угорщини, Болгарії, Румунії, Польщі і Чехословаччини, а також прибалтійських країн: Литви, Латвії й Естонії.

Централя Міжнародньої Жіночої Ради має тепер осідок у Швайцарії і швайцарку Жанну Едер-Швайцер обрано вже другим наворотом президенткою міжнародньої організації — оцінюючи її працю та заслуги в часі останньої війни.

Інтересно яке становище займе на майбутнє М.Ж.Р. відносно своїх давніх членів, що втратили членство без своєї вини. Чи буде обстоювати далі членство за державною приналежністю чи знайде інший вихід з теперішнього положення, змінить статут і дасть змогу українкам і жінкам інших поневолених народів сказати слово правди про свою країну.

Олена Залізняк

УКРАЇНКИ! ПРИСТУПАЙТЕ ДО ДРУЖНЬОЇ СПІВПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА НАШОГО НАРОДУ В РЯДАХ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМ. ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ!

ЗВІТ ДЕЛЕГАТКИ ОУК З 58-го РІЧНОГО З'ЇЗДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ КАНАДИ

Стефанія Бубнюк

Національна Жіноча Рада Канади, яка існує вже 58 років (ближчі дані про її заснування були подані п. Г. Мандрикою в "Жіночому Світі" за червень ц. р.), відбуває свої річні з'їзди в різних містах Канади. Цього року відбувся 58-ий З'їзд в Монтреалі, у готелі Виндзор, в днях 24-29 вересня.

На цей З'їзд прибули делегатки провінційних і льокальних Жіночих Рад та об'єднаних в Н.Ж.Р.К. жіночих організацій. На поважне число учасниць З'їзду зложились: І почесна голова, ІІ предсідниць Національних Комітетів, 19 голов жіночих організацій домініяльного значення, 58 голов льокальних Жіночих Рад, 102 делегаток і 58 обсерваторок. В тому числі були 2 українки: п. С. Бубнюк, делегатка Організації Українок Канади, і п. О. Войценко, делегатка Союзу Українок Канади. Між делегатками були :лікарки, правнички, економістки, професорки університетів, учительки середніх і публічних шкіл, редакторки, соціяльні робітниці, одна міська радна й одна б. посадниця міста і др. Всі вони брали активну участь у З'їзді, який мав увесь час поважний характер і високий рівень.

Важною і милою гостею на З'їзді була голова Міжнародньої Жіночої Ради, др. Жанна Едер із Швайцарії, якої поява викликала велику овацію учасниць З'їзду.

З'їзд почався в понеділок, 24 веерсня, о год. 9 рано, реєстрацією делегаток та зборами Екзекутиви, на яких уконституовано нову управу, вибрану листовним голосуванням перед З'їздом. У склад нововибраної управи Н.Ж.Р.К. ввійшли: п. А. Турнер-Бон, Монтреал, — голова; пп. Дж. Д. Финлейсон, Оттава, А. Л. Калдвел, Саскатун, Е. Кері, Монтреал, П. Смит, Ню-Вестмінстер, Б. К., В. Р. Ленґ, Торонто, др. Е. К. Врайт, Фредериктон, Н. Б., — містоголови; п. Л. Г. Менґ, Оттава, — кор. секретарка; п. Р. Г. Ровленд, М.Б.Е., Вінніпеґ, — рек. секретарка і п. В. А. Ґрейгам, Смитфалс, Онт., — скарбничка, та інші.

В 2-ій год. пополудні відбувся в приявності всіх учасниць З'їзду молебень у наміренні З'їзду, який відправив декан теологічного факультету при Університеті Мек Ґил в Монтреалі, др. Дж. С. Томпсон.

По відправі повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою віддано шану помершим членкам Ж. Р.

Предсідницею З'їзду була др. Дж. Маршал, 5-літня голова Н.Ж.Р.К. Після молебня приступлено до касового звіту. Для нових делегаток цікаво було довідатись, що фінанси Н.Ж.Р.Кі побудовані на тривких основах. Національна Жіноча Рада Канади має т. зв. **основний фонд,** з якого **тільки** відвідсотки вживається на організаційні цілі. Основний фонд збільшується кожного року добровільними пожертвами і приходом з досмертних членських внесків, які виносять по $100.00 на особу.

Касовий звіт перервано на хвилину для заслухання коротких привітів від дружини посадника міста Монтреалу, мадам Гуд, відтак від голови Міжнародньої Жіночої Ради, др. Едер із Швайцарії, яка тількищо прибула літаком до Монтреалу. Передаючи свій привіт, др. Едер заявила, що Міжнародня Жіноча Рада має свої коріння по цілому світі, які уможливлюють їй вести інтернаціональну жіночу працю.

Після прийняття касового звіту назначено авдиторів і соліциторів для Н.Ж.Р.К.

Ввечорі того дня відбулось офіційне відкриття З'їзду у великій залі готелю. На плятформі, за головним столом, сиділа Екзекутива Н.Ж.Р.К., голова М.Ж.Р. — др. Едер і представник міста, п. Ґ. Питс.

Почались привіти. В першу чергу відчитано привіт від Віконтеси Александер Тунісу, дружини Ґен. Ґубернатора Канади, і прем'єра Канади, Сен Лорана. Далі заслухано привітів від представника міста, п. Питс, і голови місцевої Жіночої Ради Монтреалу, п. Р. Дж. Ґилбрайд. Відтак прочитано надіслані привіти. На привіти відповідала містоголова Н.Ж.Р.К., п. А. Л. Калдвел зі Саскатуну, після чого рішено вислати заяву лояльности й побажання скорого видужання для англійського короля, Юрія VI, заяви лояльности для королівської родини і прем'єра Канади, Сен Лорана.

Відтак др. Маршал покликала до слова голову М.Ж.Р., др. Едер, яка у своїй промові заявила, що жінки можуть і повинні відограти важливу ролю в сучасному світі.

По промові др. Едер забрала слово уступаюча голова, др. Маршал, що, з'ясувавши пануючий всесвітній хаос, закликала жіноцтво до конструктив-

ної праці та збереженням здобутих жінками прав. Вона ствердила, що резолюції, якими щороку Н.Ж.Р.К. домагається поліпшення умовин життя в Канаді, уряд остаточно прийняв і перевів їх у життя через відповідні департаменти. Вкінці др. Маршал сказала, що найбільша сила Жіночої Ради полягає в її знанні своїх завдань і у вірі в свої ідеали, та в рішучості прямувань до осягнення тих ідеалів.

По промові др. Маршал слідували звіти провінційних голов Ж. Р. в Канаді і наділення відзнаками досмертних членок Ж. Р.

Відтак відбулося прийняття для учасників З'їзду, влаштоване монтреальською Жіночою Радою.

Підчас прийняття українські делегатки, п. Войценко і п. Бубнюк, скористали з нагоди і познайомились із головою М.Ж.Р., др. Едер. Вони запитали її, чи вона стрічалася з українками в Европі і чи зроблено щонебудь у справі прийняття українських і других еміґрантських організацій у Зах. Европі в члени М.Ж.Р, і ствердили, що таке потягнення М.Ж.Р. було би тільки справедливим кроком вперед, бо ж не зі своєї вини опинилися вони поза межами своїх країн. Др. Едер відповіла дуже чемно, але рішучо й недвозначно, що — так, вона стрічалась з українками і про українців знає досить багато, але, нажаль, конституція М.Ж.Р. побудована на засаді, що членом М.Ж.Р. можуть бути тільки державні Національні Жіночі Ради і тим самим українки не можуть стати членом М.Ж.Р. Зате, вона радила, українки можуть і повинні вступати через свої організації в члени Н.Ж.Р. у країнах, в яких вони живуть, як зробили прим. українські жіночі організації в Канаді, і як оце старається про прийняття в члени Н.Ж.Р. одна українська жіноча організація в Америці. Так само повинні поступити інші українські жіночі організації по інших країнах світу. Через своє право голосування і висування своїх резолюцій вони можуть багато зробити.

У вівторок вранці по короткій молитві слідував звіт рекордової секретарки, п. Ровленд, та звіт із виборів нової управи. По звітах, др. Едер, яка мусіла зараз від'їзджати, мала доповідь на організаційну тему. Вона ствердила, що ідеалом жіночої організації не є зовнішній ефект числа, але такі якості, як пошана до індивідуальностей, любов, лагідність, вирозуміння — всі ці прикмети, які ведуть до доброго співжиття в родині, в громаді, в державі і в світі. Далі др. Едер остерегла перед нав'язуванням зв'язків з Ж. Радами, які вже перестали існувати в деяких країнах через урядове розв'язання чи включення в "демократичні" організації цих країн, бо тим тільки можна пошкодити цим жіночим організаціям. Вона згадала також про такі проблеми, як допомога жінкам-іміґранткам у правному влаштуванню в країнах нового поселення, як справа задержання своєї національности замужніми жінками, рівна з чоловіками платня для жінок, стареча допомога, відповідне приміщення для родин тощо — проблеми, які М.Ж.Р. старається розв'язувати.

(Докінчення на стор. 24.)

П-і Р. Дж. Маршал, бувша голова Національної Жіночої Ради Канади, вписується в Золоту Книгу в Міській Монтреальській Радниці. З нею зліва направо находяться: п-і Р. Дж. Ґилбрайд — голова місцевої Жіночої Ради Монтреалу, п-і А. Турнер - Бон — теперішня голова Національної Жіночої Ради Канади і посадник міста Монтреалу, Камілліон Говде.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНОК КАНАДИ

П-і АНАСТАЗІЯ БІЛИК — ГОЛОВА ВІДДІЛУ ОУК
У МОНТРЕАЛІ, КВЕ.

Переглядаючи "Жіночий Світ", оглядаємо знимки деяких осіб, які своєю громадською активністю чи організаційним хистом вибились на чолові місця, і їм як таким належиться заслужене признання.

Було б несправедливо не подати на сторінках нашого журналу дещо про довголітню провідницю нашого Відділу п-ю А. Білик, яка від часу заснования Відділу ОУК в Монтреалі була вибрана головою вісім разів і вже третій рік підряд працює на цьому пості.

До Канади приїхали п-во Білики в 1929 році з села Терпилівки, Збаражського повіту.

Ще молодою дівчиною вріднім селі належала п-і Білик до Читальні, де брала участь в аматорськім гуртку й хорі. Переслідування польської влади змусили п-во Біликів покинути рідні землі та виїхати у Канаду. Із створенням Української Стрілецької Громади в Монтреалі обоє п-во Білики активно включаються в її ряди.

В маленькім приміщенні, де збиралися члени УСГ на сходини, час від часу устроювано малі підприємства. П-і Білик була одною з тих, яка щиро помагала чим і як могла до зміцнення і збільшення гуртка.

Із народженням УНО й ОУК активність п-і Білик подвоїлась. Вона стає учасницею хору, бере участь в аматорськім гуртку; не було організаційної ділянки, в якій п-і Білик не працювала б. До сьогодні являється вона одною з тих піонірок, які непохитно і твердо, не зражуючись дрібними турботами і перешкодами, стоять твердо на своїх постах.

Знаємо, що не легко приходиться їй під цей час виконувати обов'язки голови ОУК, бо невідрадні особисті обставини забирають їй багато часу — заступаючи недужого від довшого часу чоловіка, п-і Білик сама веде їхню крамницю. Зважаючи на всі ті особисті клопоти, якими наша голова є так перетяжена, застановляюся часто, як багато енергії, сильної волі і великого ідейного хотіння є в нашої піонірки, що не жаліє ні часу ні труду, щоби вести наш Відділ і точно виконувати доручення Централі, щоб приходити точно кожного понеділка на сходини заряду, а кожної середи на сходини Відділу.

Анастазія Білик

Хай оцих моїх кілька слів признання для нашої голови будуть заохотою для всіх тих жінок, які чомусь стоять осторонь жіночих організацій та з певною байдужістю приглядаються великій муравлиній праці, яку ведуть членки Відділу ОУК і інших жіночих організацій, серед яких світить прикладом наша голова, п-і А. Білик, а разом з нею багато других відданих народніх працівниць, що щиро і з великою посвятою працюють в жіночих організаціях по всіх закутинах широкої Канади.

Ір. Дячун

ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛІВ ОУК

СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ.

ВІДДІЛ ОУК В СТ. КЕТЕРИНС ВШАНУВАВ ПАМ'ЯТЬ Н. КОБРИНСЬКОЇ

Дня 6-го вересня ц. р. в залі Філії УНО в Ст. Кетеринс відбулися Святочні Сходини Відділу ОУК, присвячені славній пам'яті Наталі Кобринської.

Вступне слово сказала голова Відділу, п. П. Перчишин, а реферат про Наталю Кобринську прочитала п. Ю. Паньків. Підчас перекуски переведено збірку на "Жіночий Світ", яка принесла суму $8.50.

Всім жертводавцям щире спасибі від Адмін. "Жін. Світу".

СОДБУРИ, ОНТ.

З НЕСПОДІВАНКИ НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"

Дня 13 серпня ц. р. зійшлися в домі п-ва Марії й Василя Борецьких членки й прихильниці Відділу ОУК у Содбурах, Онт., щоб

влаштувати несподіванку молодим господарям хати з нагоди народження їхньої донечки.

П-і Марія Борецька була давніше активною членкою місцевого Відділу МУН і змалку брала участь у всіх імпрезах, влаштовуваних Філією УНО. П. Василь Борецький переїхав недавно до Содбури із Форт Віліям, Онт.

Ініціятором несподіванки була п-і Т. Вітів, якій допомагала одна з членок Відділу. Голова місцевого ОУК, п-і А. Курилів, привітала молодих батьків з донечкою, та закликала присутніх заспівати їм "Многая літа". Опісля вона пригадала приявним про потребу допомогти "Жіночому Світові" — єдиному органові ОУК, та візвала до збірки на пресовий фонд журналу, яка принесла $13.50.

Всім жертводавцям — сердечне спасибі, а п-ву Борецьким привіт і побажання з приводу їхнього родинного свята. **О. Федак**

ВАНКУВЕР, Б. К.

ОУК У ВАНКУВЕРІ — НА ПРЕС. ФОНД "Ж. С."

Серед членства Відділу ОУК у Ванкувері переведено збірку на пресовий фонд "Жіночого Світу", яка принесла суму $10.00. Жертви зложили пп.: Д. Лазорко — 2.50, К. Боднарчук, Ю. Курляк, І. Лавришин, М. Неділя, А. Турко, М. Шарик — по $1.00, п. Бабей, М. Шостак, п. Пелех — по $0.50.

Усім жертводавцям щира подяка за цей вияв зрозуміння для потреб нашого журналу.

Адміністрація "Ж. С."

ЗАХ. ТОРОНТО, ОНТ.

НА ПРЕС. ФОНД "Ж. С."

Дня 25 серпня ц. р. в залі УНО в Зах. Торонті відбулася заходом приятелів несподіванка для п-ва Станґретів з нагоди закуплення ними нової хати. З того приводу п-і Ю. Станґрет жертвувала на прес. фонд "Жін. Світу" $10.00, за що їй щиро дякуємо та бажаємо п-ву Станґретам багато щастя, здоров'я й успіху на новому гнізді.

Окремо дякуємо п-і Р. Чабак за складення, при внесенні передплати на ЖС, $1.00 на пресовий фонд журналу.

М. Шелюк

КУТОК ЛЮБИТЕЛІВ КВІТІВ

ЯК ДОГЛЯДАТИ КІМНАТНІ КВІТИ?

Відповідь на запитання Марії Юркевич, Филадельфія, США.

Хто має кімнатні квіти, повинен їх знати і уміло доглядати. Перш за все треба правильно розмістити квіти в кімнатах. На соняшному вікні, ближче до огрівання поставити: кактуси, алоє, алази, й інші квіти теплих країн. Біля більш темного, але теплого вікна уміщуємо вазонки квітів, що походять з вогких і темних лісів тропіків і субтропіків: бегонії, традесканції, ціссуси, аспідістри (залізне листя) і др. На світлих вікнах в прохолодній кімнаті розміщуємо: пеларгонії, фуксії, цітруси, аралії й ін.

Щоби квіти не стали кривобокими, час від часу їх треба обертати. Від дуже сильних промінів сонця, слід притінювати, заслоняючи вікна папіросним папером.

Коли на вікні мало місця — треба зробити полички на вікна і коло вікон. Звисаючі квіти повісити на шнурках з боків або посередині вікна.

В задушних вохким кімнатах квіти хворіють. Їм потрібне свіже повітря. При відкриванні вікон зимою квіти відставляємо в безпечне місце, бо морозна струя перестудить або зовсім уб'є наші квіти.

Зимою вікна добре ущільнити. Вазонки ставити на дощинки, щоби не охолоджувались на зимних підвіконниках.

Вазонки мають бути матові, чисті. Не вільно їх малювати олійною фарбою чи обклеювати папером.

Не добре плекати квіти в бляшанках, каструлях або фаянсових посудинах. Коли поверхня вазонка стає брудною, вкриється мохом або плісенню — негайно вазонки вимити теплою водою з содою. Сильно "збиту" землю обережно спушити тупим патичком, не ушкоджуючи коріння. Якщо земля вкриється зеленою верствою водорослин або моху, — треба цю верству викинути і дати свіжу землю. Це все потребує рослина для дихання.

Саме головна й небезпечна праця — це поливання квітів. Не допускаймо до того, щоби листя зів'яло й опало вділ. Рідко які рослини після того поправляються. Знова не вільно так поливати, щоби коріння почало гнити. Закисла земля зовсім не надається для квітів. Особливо небезпечно поливати часто і сильно в холодний час і коли немає дренажу у вазонку. Поливати водою все на 2 ступні теплішою від температури в кімнаті. Тропікальні рослини поливаємо водою при 68-77° Ф. Перекип'яченою водою і водою зо студні не поливати. Найкраща дощова і річна вода. Літом поливати вечором, а зимою рано. Коли велика спека — поливати два рази. Ще треба знати походження кожної рослини, щоби поливання достосувати до природних умов.

Малі вазонки поливаються частіше, великі рідше. Загально літом, підчас росту, всі рослини поливати сильніше. Краще полити не часто, але добре, щоби вся земля промокла і невелика кількість води вилилася до підставки. Коли земля зовсім пересохла, краще налити воду до підставки.

Усі цибулькові й клібневі квіти (тюльпани, цикламени, калл і др.) **завжди** поливати, наливаючи воду до підставок, бо цибульки можуть загнити.

Поливати треба легкою струєю, щоби не відкрити коріння й не поробити ямок. Такі кімнати, де центральне огрівання і сухе повітря, є нездорові для рослин. Щоби повітря було вогке, ставимо посудини з водою, а краще з мокрим мохом. Рослини з тропікальних лісів треба що дня прискати водою, крім тих, яких листя покрите волосками.

Усі сухі листочки і гілочки треба відрізати. Два рази в рік, а коли є потреба, то й частіше, треба рослини мити. Спочатку стерти порох мягкою шматинкою або щіточкою, а потім всі листочки, гілочки і стовбур мити теплою водою, а дуже брудні милом, при помочі губки або шматинки. По купелі витерти листочки на сухо. Мильною водою не прискати землю. Вимиту рослину опісля зверху оприскуємо чистою водою.

Підгодування квітів робиться для того, щоби мати гарні квіти або пишну листву. Є багато різних розчинів. Бажаючим подам окремо. Для того, щоби рослини давали гарні квіти, поливаємо фосфоровими погноями (1 грам суперфосфату на і літру води). Для творення буйного листя — поливаємо салітрою (0.5 грама на 1 літру води). Коли цих хемікалій не маєте, то зробити добрий погній з курячого гною. 5 грамів розмішати в 1 літрі води і буде дуже добрий погній.

Ми вже згадували, що кожної весни (березень-квітень) рослини починають рости. І тоді їм треба підвищити харчування, корінням дати місце для росту, а для того треба змінити землю — пересадити. Перед пересаджуванням рослини 1 - 2 дні не поливаємо. Кожна рослина вимагає землю таку, в якій найкраще росте. З малого вазонка пересаджуємо до більшого, на 1 інч ширшого в промірі, але ніколи до дуже великого. Нові вазонки вимити мильною водою зі содою, щоби не плісніли. На дно вазонка покласти черепок, вигнутою стороною до гори, на спід дати $\frac{1}{2}$ - 1 см. піску для дренажу. Для рослин сухого підсоння дренаж з піску давати грубший, а для тих, що люблять вогкість — покласти трохи торфу або сухого моху. Старий вазонок обережно здіймаємо, стару землю уважно здрапуємо патичком, зогниле коріння відрізуємо гострим ножем і присипаємо порошком з потовченого деревного вугля. Рослину кладемо до нового вазонка і навколо досипаємо потрібну мішанку землі. Вазонком треба постукати об підлогу, щоби земля добре осілася. Уважати, щоби не засипати кореневої шийки, тобто місця, де корінь переходить у стебло. Пересаджену рослину добре полити. Пальми і кактуси 3 дні по пересадженні не поливати зовсім. Слідуючий раз полити, коли земля пічне підсихати. Пересаджування робити обережно, швидко, щоби коріння не висохло. Великі кущі можна поділити, корневища — розрізати на 2 - 3 части. Нові відростки садити до маленьких вазонків. Рослини, які зле тримаються в новому вазонку — прив'язати до патичків. Ново посаджену рослину кілька днів тримати в тіні, зверху оприскуючи водою. Рівночасно з пересадженням, треба підрізати гострим ножем "корону", щоби вона правильно росла, розгалужувалась і мала гарний вигляд.

Місце зрізу засипати вуглем.

Ширші інформації на окремі запити.

Леонід Бачинський

РІЗНІ ПОРАДИ

ПЕРШІ ВІЩУНИ РАКА

1. Сліпий боляк, що довго не гоїться.
2. Згрубіння на грудях (у жінок) або деінде на тілі.
3. Незвичайна кровотеча.
4. Зміна у вигляді бородавки або родимки (перцю).
5. Уперта (постійна) хрипка або кашель.
6. Нетравність шлунка або утруднення поликання.
7. Зміна у випорожненнях.

Коли завважите повищі зміни або явища у Вашому організмі, так негайно удайтеся до лікаря за порадою. Вони можуть, але не мусять бути першими віщунами рака.

ЯК ЗАДЕРЖУВАТИ М'ЯСО СВІЖИМ І ПОЖИВНИМ

І найліпшої якости м'ясо стратить на вартості, коли не будемо знати, як з ним обійтися.

Тому то, як тільки принесеться м'ясо до дому, треба його розвинути з паперу, бо папір втягає в себе поживні соки.

Обтерти м'ясо вогкою платинкою, поставити на суху тарілку, накрити легко зверха восковим папером та передержувати в можливо найхолоднішому місці до часу вжитку. Треба пам'ятати, що мелене м'ясо псується скоро й тому радимо вживати його відразу.

ПЕРЕХОВУВАННЯ ЖОВТКІВ

Як після вжитку білків лишаються жовтки, то їх можна успішно переховувати в холодільні, додаючи трошки води або оливи зверху. Тим способом вони не засохнуть і будуть добрі як свіжі.

ЯК ЗБЕРІГАТИ БІЛІ РЕЧІ

Щоб охоронити на довший час білі речі, як блюзки і суконки від жовкнення, добре їх завинути в пошивку, що була виполоскана у воді, в якій було більше синки як звичайно.

ЛЕГКИЙ СПОСІБ КРИШЕННЯ ГОРІХІВ

Щоби скоро покришити волоські горіхи, можна їх поставити до полотняної торбинки і розтачати зверха валком.

ЯК ЗРОБИТИ ТВЕРДЕ М'ЯСО КРУХИМ

Щоби зробити тверде м'ясо крухим, розкроїти цитрину на двоє і натерти нею боки м'яса перед печенням. Квас з цитрини надасть м'ясові крухости.

ДЕЩО ПРО КОРІННІ ПРИПРАВИ

Часто господиня завважує, що її корінні приправи, як прим. цинамон, гвоздики чи перець, не мають тієї сили, що передтим. Причина в тому, що вони задовго стоять. Тому провірте свій запас приправного коріння, та, котре треба, заступіть новим.

ЗВІТ ДЕЛЕГАТКИ ОУК

(Докінчення зі стор. 20)

Приявні прийняли промову др. Едер рясними оплесками, після чого наділено її відзнакою почесного досмертнього членства в Н.Ж.Р.К.

Опісля приступлено до схвалення резолюцій З'їзду та запропоновано, щоб на майбутнє надсилати резолюції до Головної Управи на 4 місяці перед З'їздом.

Пополудні того ж дня відбулися окремі конференції дослідних груп (Survey groups) і комісій: номінаційної, виборчої і постійної, провінційних рад: адміністративної й фінансової.

Ввечорі делегатки були були запрошені в гості до домів членок місцевої Жіночої Ради.

У середу рано були звіти представниць Національних Комітетів, як парляментарного, робітничого, публічного здоров'я, умового здоров'я, природних багатств, економічного, податкового, освіти, друкованого слова й кіна, радієвого, моралі, протипожежного. Всі вони виказалися задовільними звітами зі своїх специфічних ділянок.

Пополудні продовжувалися наради дослідних груп, а ввечорі звітували делегатки на Міжнародний Жіночий Конґрес в Атенах. Голова, др. Маршал, взивала приявних делегаток і через них — зорганізоване жіноцтво в Н.Ж.Р.К. ставати членами М.Ж.Р. Річний внесок виносить $5.00, який покриває теж передплату на бюлетень М.Ж.Р., видаваний 5 разів річно. Після 3-річного плачення внеску така членка має право брати участь у Конґресі М. Ж. Р.

У четвер рано відбулася конференція жіночих організацій домініяльного значення. Після довгої дискусії рішено з'ясувати становище тих жіночих організацій, як федеративних ґруп у Н.Ж. Р.К. Рівнож висунено пропозицію піднести членський внесок (досі ті організації платили $10.00).

Промовець Дж. Р. Петрі, знавець - економіст, порушив питання інфляції. Він сказав, що жінки, які контролюють бюджет родини, можуть причинитись багато до здержання інфляції .Жінки творять половину населення в Канаді, отже можуть впливати на справи публічного забезпечення.

Пополудні, заходом міста Монтреалу, забрано всіх делегаток "басами" на оглядини міста.

Увечорі була важлива промова міністра фінансів, п. Абботта, передавана рівночасно через радіо. Представляючи промовця, др. Маршал заявила, що Н.Ж.Р.К. рішила започаткувати **кампанію ощадности** в цілі поборювання інфляції. "Ощадність не болить — вона помагає." — сказала др. Маршал.

П. Абботт говорив як знавець фінансової господарки. Він поґратулював Н.Ж.Р.К. за започаткування кампанії ощадности, яка повинна виробити в жіноцтва Канади вміння мудрого ведення домів без надмірної витрати гроша. Бути ощадним є рівнозначним із поборюванням інфляції.

Через скомпліковане світове положення уряд Канади рішив поспішити з озброєнням в цілі забезпечення миру. На ту ціль обертається сьогодні 10% державних приходів. З огляду на те продукція цивільних речей значно потерпіла і вона не всилі задоволити зростаюче запотребування населення Канади. Тут власне населення через уміркованість в купівлі й посилену ощадність зможе вийти урядові назустріч, щоб уможливити йому повне озброєння без інфляції. А жіночі організації в цій кампанії ощадности зможуть і повинні відограти велику ролю.

У п'ятницю рано слідували звіти й дискусія над звітами дослідних комітетів, а пополудні читано звідомлення з конференції національних предсідниць різних комітетів. Вичерпано деякі недокінчені справи. Устійнено місце чергового З'їзду Н.Ж.Р.К. в 1952 р., яким буде Торонто, Онт.

Уступаюча голова Ради, др. Маршал, привітала нову голову, п. А. Турнер - Бон, яка подякувала за вибір та висловила готовість працювати для добра Н.Ж.Р.К.

Ввечорі відбувся величавий бенкет в честь делегаток, на якому головним промовцем був міністр закордонних справ, п. Л. Пірсон. Він висловив признання Н.Ж.Раді за її корисну працю, повідомляючи при тім про назначення урядом Канади дотеперішньої голови Н.Ж.Р.К., др. Маршал, одною з п'яти делегатів на економічну конференцію держав Північно - Атлантійського Пакту в Парижі. Свою промову присвятив п. Пірсон зовнішній канадійській політиці, стверджуючи, що Канада мусить задержати рівновагу між мілітарною силою, економічною стійкістю та соціяльним поступом. "Канада відограє гідно свою ролю в майбутньому, в чому й Н.Ж.Р.К. прийме відповідну участь." — закінчив міністр Пірсон. Його промова була передавана через CBC та широко з'ясована в пресі.

Кінцеве слово виголосила п-і Турнер - Бон, яка подякувала всім за участь у З'їзді. Відспіванням гімну "О, Канадо" закінчено З'їзд Національної Жіночої Ради Канади.

С. Бубнюк

ЧИ ВИ ВЖЕ ВИРІВНЯЛИ ВАШУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ЖІНОЧИЙ СВІТ"? КОЛИ НІ, ТАК ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО!

ЧИ ПРИЄДНАЛИ ВИ ХОЧ ОДНУ НОВУ ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ ДЛЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ"?

ПРЕС[redacted]ФОНД “ЖІНОЧОГО СВІТУ”

З. Камінська, Дітройт, ЗДА [redacted] $ 0.50

Ю. Стангрет, Західнє Торонто, Онт. 10.00

Р. Чабак, Торонто, Онт. 1.00

Відділ ОУК, Вал д'Ор, Кве. 3.50

Відділ ОУК, Ст. Кетеринс, Онт. 18.50

М. Атаманчук, Кенора, Онт. 1.00

М. Притуляк, Монтреал, Кве. 1.50

Відділ ОУК, Ванкувер, Б.К. (збірка) 10.00

Відділ ОУК, Содбури, Онт. 13.50

Відділ ОУК, Торонто, Онт. (збірка) 10.50

Збірка на несподіванці для п-ва Ю. і С. Дейнеків, Монтреал, Кве. 30.00

Відділ ОУК, Реджайна, Саск. 23.75

В. Карапетіян, Дітройт, ЗДА 2.00

Відділ ОУК, Форт Віліям, Онт. 5.00

Відділ ОУК, Монтреал, Кве. 20.75

Відділ ОУК, Лімінґтон, Онт. (з пікніку) 10.00

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ АДМІНІСТРАЦІЯ "ЖІНОЧОГО СВІТУ" СКЛАДАЄ ЩИРУ ПОДЯКУ.

Для любителів книжки!

В Центральній Управі Організації Українок Канади можна набути такі книжки, які повинні бути в кожного бібліотеці:

1. Підручник на Свято Матері .... $ .25
2. На зов Києва (Олена Теліга) .... .50
3. Віра Бабенко .... .30
4. Ольга Басарабова (драма) .... .30
5. Мати - Страдниця .... .25
6. Кирило Кожумяка .... .30
7. Золотий Потічок Голодного Харкова .... .40
8. Портрети О. Басарабової 1.00
9. Портрети В. Бабенко 1.00

Також можемо вислати річники "Жіночого Світу" за 1950 рік, крім чисел 1 і 3, які вже вичерпалися **$2.00.**

Замовляйте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATION, C. E.
Box 3093 — Winnipeg, Man.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

Повідомляється, що в неділю, 9 грудня 1951 р., о год. 3-ій пополудні, в домівці УНО, 7 Принс Артур, відбудуться **Річні Загальні Збори Відділу ОУК у Монтреалі.** Присутність всіх членкинь обов'язкова. Нових членкинь радо вітаємо.

ЗА ВІДДІЛ ОУК:

А. Білик — голова

І. Дячун — секретарка.
